

დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტი 4400 (გადასინჯული)

გარიგებები შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე

(ძალაში შედის იმ შეთანხმებული პროცედურების გარიგებებისთვის, რომელთათვისაც გარიგების პირობები შეთანხმებულია 2022 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდგომ)

შინაარსი

	პუნქტი
შესავალი	
დმსს 4400-ის (გადასინჯული) მოქმედების სფერო	1-3
გარიგება შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე	4-8
დმსს 4400-ის (გადასინჯული) სტატუსი	7-10
ძალაში შესვლის თარიღი	11
მიზნები	12
განმარტებები	13
მოთხოვნები	
შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულება წინამდებარე დმსს-ის შესაბამისად	14-16
სათანადო ეთიკური მოთხოვნები	17
პროფესიული განსჯა	18
ხარისხის კონტროლი ცალკეული გარიგების დონეზე	19-20
გარიგებაზე დათანხმება და გარიგების გაგრძელება	21-23
გარიგების პირობების შეთანხმება	24-26
შეთანხმებული პროცედურების ჩატარება	27-28
პრაქტიკოსის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება	29
შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში	30-33
შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულება სხვა გარიგებასთან ერთად	34
დოკუმენტაცია	36
გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა	
დმსს 4400-ის მოქმედების სფერო	გ1-გ8
ძალაში შესვლის თარიღი	გ9
განმარტებები	გ10-გ13
სათანადო ეთიკური მოთხოვნები	გ14-გ20
პროფესიული განსჯა	გ21-გ23

ხარისხის კონტროლი ცალკეული გარიგების დონეზე	გ24-გ27
გარიგებაზე დათანხმება და გარიგების გაგრძელება	გ28-გ38
გარიგების პირობების შეთანხმება	გ39-გ44
შეთანხმებული პროცედურების ჩატარება	გ45
პრაქტიკოსის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება	გ46-გ50
შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში	გ51-გ58
შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულება სხვა გარიგებასთან ერთად	გ59
დოკუმენტაცია	გ60

1-ლი დანართი: შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებისთვის შედგენილი წერილის საილუსტრაციო ნიმუში

მე-2 დანართი: შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშების საილუსტრაციო ნიმუშები

დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტი (დმსს) 4400 – „გარიგებები შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე“ - უნდა განიხილებოდეს ხარისხის კონტროლის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარის წინასიტყვაობასთან ერთად.

ნაცრისფრად დაჩრდილული მასალა ადაპტირებულია დმსს 4410-დან (გადასინჯული) – „კომპილაციური გარიგებები“ და ეხება ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტ (ხმსს) 1-ს – „ხარისხის კონტროლი ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და მიმოხილვას და სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“.

შესავალი

დმსს 4400-ის (გადასინჯული) მოქმედების სფერო

- წინამდებარე დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტი (დმსს) ეხება:
  - პრაქტიკოსის პასუხისმგებლობას შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულებისას; და
  - შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის ფორმასა და შინაარსს.
- ეს დმსს გამოიყენება შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებების შესრულებისას ფინანსურ ან არაფინანსურ განსახილველ საგნებთან მიმართებით. (იხ. პუნქტები გ1–გ2)

კავშირი ხკსს 1-თან¹

- ხარისხის კონტროლის სისტემებზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე პასუხისმგებელია ფირმა. ხკსს 1 ვრცელდება პროფესიონალი ბუღალტრების ფირმებზე, ფირმის მიერ შესრულებულ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებებთან მიმართებით. წინამდებარე დმსს-ის დებულებები, რომლებიც ეხება ხარისხის კონტროლს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე ცალკეული გარიგების დონეზე, დამუშავებულია იმის გათვალისწინებით, რომ ფირმამ უნდა დაიცვას ხკსს 1-ის მოთხოვნები, ან სხვა არანაკლები სიმკაცრის მოთხოვნები. (იხ. პუნქტები გ3–გ8)

გარიგება შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე

- შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებაში პრაქტიკოსი ატარებს იმ პროცედურებს, რომლებზეც შეთანხმდნენ პრაქტიკოსი და დამკვეთი მხარე და, ამასთან, დამკვეთი მხარე აღიარებს, რომ ეს პროცედურები მოცემული გარიგების მიზნის შესაფერისია. პრაქტიკოსი შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში წარმოადგენს ინფორმაციას ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურებისა და შესაბამისი აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ. დამკვეთი მხარე და სხვა გამიზნული მომხმარებლები თვითონ აანალიზებენ პრაქტიკოსის ანგარიშში აღწერილ შეთანხმებულ პროცედურებსა და აღმოჩენილ ფაქტებს და პრაქტიკოსის მიერ შესრულებული სამუშაოდან საკუთარი დასკვნები გამოაქვთ.
- წინამდებარე დმსს-ის შესაბამისად შესრულებული შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების ღირებულება/მნიშვნელობა გამომდინარეობს იმ ფაქტიდან, რომ:
  - პრაქტიკოსი იცავს პროფესიულ სტანდარტებს, მათ შორის სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს; და
  - გამჭვირვალედ ხდება ჩატარებული პროცედურებისა და აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ ინფორმირება.
- შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება არ არის არც აუდიტი, არც მიმოხილვა და არც სხვა სახის მარწმუნებელი გარიგება. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება არ გულისხმობს მტკიცებულებების მოპოვებას იმ მიზნით, რომ პრაქტიკოსმა გამოთქვას მოსაზრება ან ჩამოაყალიბოს რაიმე ფორმის მარწმუნებელი დასკვნა.

დმსს 4400-ის (გადასინჯული) სტატუსი

- წინამდებარე დმსს-ში განსაზღვრულია მიზნები, რომლებსაც პრაქტიკოსმა უნდა მიაღწიოს ამ დმსს-ის მოთხოვნების შესასრულებლად. მიზნები გვიჩვენებს კონტექსტს, რომლის გათვალის-

---

1. ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტი (ხკსს) 1 – „ხარისხის კონტროლი ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და მიმოხილვას და სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“.

წინებითაც განისაზღვრა მოცემული დმსს-ის მოთხოვნები და იმისთვისაა განკუთვნილი, რომ პრაქტიკოსს დაეხმაროს იმ ამოცანების შესახებ ნათელი წარმოდგენის შექმნაში, რომელთა შესრულებაც ევალება შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებაში.

8. წინამდებარე დმსს-ის შეიცავს სავალდებულო მოთხოვნებს, რომელთა გამოსახატად გამოიყენება სიტყვა „უნდა“. ეს მოთხოვნები იმისთვისაა გამიზნული, რომ პრაქტიკოსმა შეძლოს სტანდარტით განსაზღვრული მიზნების მიღწევა.
9. გარდა ამისა, ეს დმსს მოიცავს შესავალ ნაწილს, ტერმინების განმარტებებს, სტანდარტის გამოყენების შესახებ მითითებებსა და სხვა ახსნა-განმარტებითი ხასიათის მასალას, რაც უზრუნველყოფს მოცემული დმსს-ის არსის სათანადოდ გაგებას.
10. „გამოყენებისა და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალის“ ნაწილში უფრო დეტალურად არის ახსნილი სტანდარტის მოთხოვნები და მოცემულია მითითებები იმის შესახებ, როგორ უნდა შეასრულოს პრაქტიკოსმა ეს მოთხოვნები. მართალია, ამგვარი მითითებები, თავისთავად, არ არის სავალდებულო ხასიათის, მაგრამ ისინი მნიშვნელოვან როლს თამაშობს სტანდარტის მოთხოვნების სათანადოდ შესრულების უზრუნველყოფაში. გარდა ამისა, „გამოყენებისა და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალის“ ნაწილში შესაძლოა მოცემული იყოს ზოგადი ხასიათის, საცნობარო ინფორმაცია ამ დმსს-ში განხილული საკითხების შესახებ, რაც ხელს უწყობს მისი მოთხოვნების შესრულებას.

ძალაში შესვლის თარიღი

11. წინამდებარე დმსს ძალაში შედის შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე იმ გარიგებებისთვის, რომელთათვისაც გარიგების პირობები შეთანხმებულია 2022 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდგომ. (იხ. პუნქტი გ9)

მიზნები

12. დმსს 4400-ის (გადასინჯული) შესაბამისად შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულებისას პრაქტიკოსის მიზნებია:
  - ა) დამკვეთ მხარესთან შეთანხმოს ჩასატარებელი პროცედურები;
  - ბ) ჩაატაროს შეთანხმებული პროცედურები; და
  - გ) ჩატარებული პროცედურებისა და ამ პროცედურების შედეგად აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ ინფორმაცია წარმოადგინოს ანგარიშში წინამდებარე დმსს-ის მოთხოვნების შესაბამისად.

განმარტებები

13. წინამდებარე დმსს-ის მიზნებისათვის ქვემოთ განხილულ ტერმინებს მინიჭებული აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:
  - ა) შეთანხმებული პროცედურები – პროცედურები, რომლებზეც შეთანხმდნენ პრაქტიკოსი და დამკვეთი მხარე (და სხვა მხარეები, შესაბამის შემთხვევაში); (იხ. პუნქტი გ10)
  - ბ) გარიგება შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე – გარიგება, რომლის დროსაც პრაქტიკოსი დაქირავებულია ისეთი პროცედურების ჩასატარებლად, რომლებზეც შეთანხმდნენ პრაქტიკოსი და დამკვეთი მხარე (და სხვა მხარეები, შესაბამის შემთხვევაში), ასევე ჩატარებული პროცედურებისა და ამ პროცედურების შედეგად აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ ინფორმირებისთვის შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში; (იხ. პუნქტი გ10)
  - გ) გარიგების პარტნიორი - პარტნიორი ან ფირმაში მომუშავე სხვა პირი, რომელიც პასუხისმგებელია კონკრეტულ გარიგებასა და მის შესრულებაზე, ასევე შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშზე, რომელიც გაიცემა ფირმის სახელით და რომელსაც, აუცილებლობის შემთხვევაში, სათანადო უფლებამოსილება მინიჭებული აქვს პროფესიული ორგანიზაციისგან, საკანონმდებლო ან მარეგულირებელი ორგანოსგან;

- დ) დამკვეთი მხარე – მხარე(ები), რომელიც (რომლებიც) ქირაობს პრაქტიკოსს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესასრულებლად; (იხ. პუნქტი გ11)
- ე) გარიგების გუნდი – ყველა პარტნიორი და თანამშრომელი, რომლებიც ასრულებენ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებას და ასევე ფირმის ან ქსელის რომელიმე ფირმის მიერ დაქირავებული ნებისმიერი პირი, რომელიც პროცედურებს ატარებს მოცემულ გარიგებასთან დაკავშირებით. ეს ტერმინი არ მოიცავს ფირმის ან ქსელის რომელიმე ფირმის მიერ დაქირავებულ პრაქტიკოსის გარე ექსპერტს;
- ვ) აღმოჩენილი ფაქტები – აღმოჩენილი ფაქტები არის ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურების ფაქტობრივი შედეგები. აღმოჩენილი ფაქტები ობიექტურ შემოწმებას ექვემდებარება. ამ დმსს-ში ტერმინი „აღმოჩენილი ფაქტები“ არ მოიცავს არანაირი ფორმის მოსაზრებას ან დასკვნას, არც პრაქტიკოსის მიერ შეთავაზებულ რაიმე რეკომენდაციას; (იხ. პუნქტები გ12–გ13)
- ზ) გამიზნული მომხმარებლები – ფიზიკური პირ(ებ)ი, ან ორგანიზაცია (ორგანიზაციები), ან ფიზიკური პირების ან ორგანიზაციების ჯგუფ(ებ)ი, რომლებიც გამოიყენებენ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშს პრაქტიკოსის ვარაუდით. ზოგიერთ შემთხვევაში, შესაძლოა არსებობდეს სხვა გამიზნული მომხმარებლებიც იმ მომხმარებლების გარდა, ვისთვისაც განკუთვნილია შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში; (იხ. პუნქტი გ10)
- თ) პრაქტიკოსი – პირ(ებ)ი, რომლებიც ასრულებენ გარიგებას (როგორც წესი, გარიგების პარტნიორი ან გარიგების გუნდის სხვა წევრები, ან, შესაბამის შემთხვევაში, ფირმა). თუ წინამდებარე დმსს აშკარად ითვალისწინებს, რომ გარკვეული მოთხოვნა ან ვალდებულება აუცილებლად გარიგების პარტნიორმა უნდა შეასრულოს, მაშინ ტერმინის „პრაქტიკოსი“ ნაცვლად გამოიყენება ტერმინი „გარიგების პარტნიორი“;
- ი) პრაქტიკოსის ექსპერტი – ფიზიკური პირი ან ორგანიზაცია, რომელსაც გააჩნია ექსპერტული ცოდნა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურებების გარდა სხვა სფეროში და რომლის მიერ აღნიშნულ სფეროში შესრულებულ სამუშაოს პრაქტიკოსი იყენებს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებასთან დაკავშირებული თავისი (პრაქტიკოსის) ვალდებულებების შესრულებაში დასახმარებლად. პრაქტიკოსის ექსპერტი შეიძლება იყოს პრაქტიკოსის შიდა ექსპერტი (რომელიც არის ამ პრაქტიკოსის ფირმის ან ქსელის ფირმის პარტნიორი ან თანამშრომელი, მათ შორის დროებითი თანამშრომელი) ან პრაქტიკოსის გარე ექსპერტი;
- კ) პროფესიული განსჯა – შესაბამისი პრაქტიკული მომზადების, ცოდნისა და გამოცდილების გამოყენება წინამდებარე დმსს-ით განსაზღვრულ კონტექსტში, ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღებისას შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებასთან დაკავშირებული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი სამოქმედო კურსის შესახებ;
- ლ) სათანადო ეთიკური მოთხოვნები – ეთიკური მოთხოვნები, რომლებიც ვრცელდება გარიგების გუნდზე შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულების დროს. ეს მოთხოვნები, როგორც წესი, მოიცავს ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსს (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები) (ბესსს-ის კოდექსი) და ასევე ეროვნული კანონმდებლობით დადგენილ ეთიკურ მოთხოვნებს, რომლებიც ამ კოდექსის მოთხოვნებზე უფრო შემზღუდველია;
- მ) პასუხისმგებელი მხარე – მხარე(ები), რომელიც (რომლებიც) პასუხისმგებელია (პასუხისმგებლები არიან) განსახილველ საგანზე, რომლის მიმართაც ტარდება შეთანხმებული პროცედურები.

მოთხოვნები

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულება წინამდებარე დმსს-ის შესაბამისად

14. პრაქტიკოსს კარგად უნდა ჰქონდეს გაცნობიერებული წინამდებარე დმსს-ის, მათ შორის, „გამოყენებისა და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალის“ ნაწილის მთელი ტექსტი, რათა გაიგოს სტანდარტის მიზნები და სათანადოდ შეასრულოს მისი მოთხოვნები.

სათანადო მოთხოვნების დაცვა

15. პრაქტიკოსმა უნდა დაიცვას წინამდებარე დმსს-ის ყველა მოთხოვნა, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც რომელიმე მოთხოვნა შესაფერისი არ არის შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე კონკრეტული გარიგების, მაგალითად, თუ მოთხოვნაში აღწერილი გარემოებები მოცემულ გარიგებაში არ არსებობს.

16. პრაქტიკოსმა ანგარიშში არ უნდა მიუთითოს, რომ დაიცვა წინამდებარე დმსს-ის მოთხოვნები, თუ მან არ შეასრულა მოცემული დმსს-ის ყველა ის მოთხოვნა, რომელიც შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე კონკრეტული გარიგების შესაფერისი იყო.

სათანადო ეთიკური მოთხოვნები

17. პრაქტიკოსმა უნდა დაიცვას სათანადო ეთიკური მოთხოვნები. (იხ. პუნქტები გ14–გ20)

პროფესიული განსჯა

18. პრაქტიკოსმა უნდა მიმართოს პროფესიულ განსჯას შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებაზე დათანხმებისას, გარიგების შესრულებისას და შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის შედეგებისას, გაითვალისწინებს რა მოცემულ გარიგებასთან დაკავშირებულ გარემოებებს. (იხ. პუნქტები გ21–გ23)

ხარისხის კონტროლი ცალკეული გარიგების დონეზე

19. გარიგების პარტნიორმა თავის თავზე უნდა აიღოს პასუხისმგებლობა:

- ა) შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების საერთო ხარისხზე, ასევე პრაქტიკოსის ექსპერტის მიერ შესრულებულ სამუშაოზე, შესაბამის შემთხვევაში; და (იხ. პუნქტი გ24)
- ბ) გარიგების შესრულებაზე ფირმის ხარისხის კონტროლის პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად, რისთვისაც:
  - (i) უნდა ჩაატაროს სათანადო პროცედურები, რომლებიც ეხება ახალ დამკვეთთან ურთიერთობის დამყარებას, არსებულ დამკვეთებთან ურთიერთობის გაგრძელებასა და კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებას ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელებას; (იხ. პუნქტი გ25)
  - (ii) უნდა დარწმუნდეს, რომ გარიგების გუნდსა და პრაქტიკოსის ყველა ექსპერტს, რომლებიც არ არიან გარიგების გუნდის წევრები, ერთობლიობაში გააჩნიათ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესასრულებლად აუცილებელი სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები;
  - (iii) განსაკუთრებით ყურადღებით უნდა იყოს, რათა არ გამოეპაროს გარიგების გუნდის წევრების მიერ სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დარღვევის ნიშნები და განსაზღვროს სათანადო ზომები, თუ მისთვის ცნობილი გახდება ინფორმაცია, რომელიც იმაზე მიანიშნებს, რომ გარიგების გუნდის წევრებმა არ დაიცვეს სათანადო ეთიკური მოთხოვნები; (იხ. პუნქტი გ26)

- (iv) გარიგების შესრულებას უნდა უხელმძღვანელოს, ზედამხედველობა გაუწიოს მის შესრულებას და გარიგება უნდა შეასრულოს პროფესიული სტანდარტებისა და მოქმედი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად; და
- (v) თავის თავზე აიღოს პასუხისმგებლობა გარიგებისთვის სათანადო დოკუმენტაციის წარმოებაზე.

20. თუ განზრახულია პრაქტიკოსის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება, გარიგების პარტნიორი უნდა დარწმუნდეს, რომ პრაქტიკოსი შეძლებს პრაქტიკოსის ექსპერტის სამუშაოში მონაწილეობის მიღებას იმ დონეზე, რაც საკმარისია იმისთვის, რომ მან თავის თავზე აიღოს პასუხისმგებლობა შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში წარმოდგენილ მოპოვებულ ინფორმაციაზე (იხ. პუნქტი გ27)

გარიგებაზე დათანხმება და გარიგების გაგრძელება

21. სანამ დაეთანხმება შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე ახალი გარიგების შესრულებას ან გააგრძელებს არსებულ გარიგებას, პრაქტიკოსმა ჯერ ნათელი წარმოდგენა უნდა შეიქმნას გარიგების მიზანზე. პრაქტიკოსი არ უნდა დაეთანხმოს ახალი გარიგების შესრულებას და არც არსებული გარიგება უნდა გააგრძელოს, თუ მისთვის ცნობილია ისეთი ფაქტები ან გარემოებები, რომლებიც იმაზე მიანიშნებს, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგების მიზნისთვის შესაფერისი არ არის პროცედურები, რომელთა ჩატარებასაც სთხოვენ პრაქტიკოსს. (იხ. პუნქტები გ28–გ31)
22. პრაქტიკოსი მხოლოდ იმ შემთხვევაში უნდა დაეთანხმოს ახალი გარიგების შესრულებას ან არსებულის გაგრძელებას, თუ: (იხ. პუნქტები გ28–გ31)
- ა) დამკვეთი მხარე აღიარებს, რომ მოცემული გარიგების მიზნის შესაფერისია პროცედურები, რომლებიც ნაგარაუდევია, რომ პრაქტიკოსმა უნდა ჩაატაროს;
  - ბ) პრაქტიკოსი ვარაუდობს, რომ შეძლებს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგებისთვის აუცილებელი ინფორმაციის მოპოვებას;
  - გ) შესაძლებელია შეთანხმებული პროცედურებისა და შესაბამისი აღმოჩენილი ფაქტების ობიექტურად აღწერა, ისეთი ტერმინოლოგიით, რომელიც გასაგებია, არ არის შეცდომაში შემყვანი და არ გახდება განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი; (იხ. პუნქტები გ32–გ36)
  - დ) პრაქტიკოსს არ აქვს საფუძველი ივარაუდოს, რომ სათანადო ეთიკური მოთხოვნები ვერ შესრულდება;
  - ე) პრაქტიკოსს არ აქვს საფუძველი ივარაუდოს, რომ დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ვერ შესრულდება, თუ პრაქტიკოსს მოეთხოვება დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა. (იხ. პუნქტები გ37–გ38)
23. თუ გარიგების პარტნიორი მოიპოვებს ინფორმაციას, რომელიც ფირმისთვის ადრე რომ ყოფილიყო ცნობილი გამოიწვევდა გარიგებაზე უარის თქმას, გარიგების პარტნიორმა აღნიშნული ინფორმაცია სასწრაფოდ უნდა მიაწოდოს ფირმას, რათა ფირმამ და გარიგების პარტნიორმა მიიღონ აუცილებელი ზომები.

გარიგების პირობების შეთანხმება

24. პრაქტიკოსმა შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების პირობები უნდა შეთანხმოს დამკვეთ მხარესთან. გარიგების შეთანხმებული პირობები უნდა დაფიქსირდეს გარიგების წერილში, ან სხვა მიზანშეწონილი ფორმის წერილობით შეთანხმებაში და უნდა მოიცავდეს შემდეგ საკითხებს: (იხ. პუნქტები გ39–გ40)
- ა) განსახილველი საგნ(ებ)ის მითითებას, რომლის (რომელთა) მიმართაც ჩატარდება შეთანხმებული პროცედურები;

- ბ) გარიგების მიზანსა და შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის გამიზნულ მომხმარებლებს, რომლებიც დამკვეთი მხარის მიერ არის განსაზღვრული;
- გ) შესაბამის შემთხვევაში, პასუხისმგებელ მხარეს, რომელიც დამკვეთი მხარის მიერ არის განსაზღვრული, ასევე განცხადებას იმის თაობაზე, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება შესრულდება იმის დაშვებით, რომ პასუხისმგებელი მხარეა პასუხისმგებელი იმ განსახილველ საგანზე, რომლის მიმართაც ჩატარდება შეთანხმებული პროცედურები;
- დ) სათანადო ეთიკური მოთხოვნების მითითებას, რომლებსაც დაიცავს პრაქტიკოსი შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულებისას;
- ე) განცხადებას იმის თაობაზე, მოეთხოვება თუ არა პრაქტიკოსს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა, ხოლო თუ მოეთხოვება, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული სათანადო მოთხოვნების მითითებას; (იხ. პუნქტები გ37–გ3)
- ვ) შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების არსის აღწერას, მათ შორის, განცხადებას იმის შესახებ, რომ:
  - (i) შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება გულისხმობს, რომ პრაქტიკოსი ატარებს დამკვეთ მხარესთან (და სხვა მხარეებთან, შესაბამის შემთხვევაში) შეთანხმებულ პროცედურებს და აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ წარმოადგენს ანგარიშს; (იხ. პუნქტი გ10)
  - (ii) აღმოჩენილი ფაქტები არის ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურების ფაქტობრივი შედეგები; და
  - (iii) შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება არ არის მარწმუნებელი გარიგება და, შესაბამისად, პრაქტიკოსი არ გამოთქვას მოსაზრებას და არც არანაირ მარწმუნებელ დასკვნას არ ჩამოაყალიბებს;
- ზ) დამკვეთი მხარის (და სხვა მხარეების, შესაბამის შემთხვევაში) აღიარებას, რომ შეთანხმებული პროცედურები მოცემული გარიგების მიზნის შესაფერისია; (იხ. პუნქტი გ10)
- თ) შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის ადრესატის მითითებას;
- ი) ჩასატარებელი პროცედურების ხასიათის, ვადების და მოცულობის აღწერას ისეთი ტერმინოლოგიით, რომელიც გასაგებია, არ არის შეცდომაში შემყვანი და არ გახდება განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი; (იხ. პუნქტები გ41–გ42)
- კ) შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის სავარაუდო ფორმისა და შინაარსის მითითებას.

25. თუ შეთანხმებული პროცედურები იცვლება გარიგების შესრულების პროცესში, პრაქტიკოსმა დამკვეთ მხარესთან უნდა შეათანხმოს გარიგების შეცვლილი პირობები, რომლებიც ასახავს შეცვლილ პროცედურებს. (იხ. პუნქტი გ43)

განმეორებითი გარიგებები შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე

26. შეთანხმებული პროცედურების განმეორებითი გარიგების შემთხვევაში პრაქტიკოსმა უნდა შეაფასოს, არსებობს თუ არა ისეთი გარემოებები, გარიგებაზე დათანხმების ფაქტორების ცვლილებების ჩათვლით, რომ აუცილებელია გარიგების პირობების გადახედვა და შესწორება; ასევე, აუცილებელია თუ არა დამკვეთი მხარისთვის გარიგების არსებული პირობების შეხსენება. (იხ. პუნქტი გ44)

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარება

27. პრაქტიკოსმა ის პროცედურები უნდა ჩაატაროს, რომლებიც შეთანხმებულია გარიგების პირობებში.

28. პრაქტიკოსმა უნდა განიხილოს საკითხი იმის თაობაზე, უნდა მოითხოვოს თუ არა ოფიციალური ინფორმაციის წარდგენა. (იხ. პუნქტი გ45)

პრაქტიკოსის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება

29. თუ პრაქტიკოსი იყენებს პრაქტიკოსის ექსპერტის მიერ შესრულებულ სამუშაოს, მან უნდა: (იხ. პუნქტები გ46–გ47, გ50)

- ა) შეაფასოს ექსპერტის კომპეტენცია, შესაძლებლობები და ობიექტურობა;
- ბ) შეათანხმოს პრაქტიკოსის ექსპერტთან მისი სამუშაოს ხასიათი, მასშტაბი და მიზნები; (იხ. პუნქტები გ48–გ49)
- გ) დაადგინოს, პრაქტიკოსის ექსპერტის მიერ შესრულებული სამუშაოს ხასიათი, ვადები და მოცულობა შეესაბამება თუ არა ექსპერტთან შეთანხმებულ სამუშაოს; და ასევე
- დ) განსაზღვროს, აღმოჩენილი ფაქტების აღწერიდან ადეკვატურად ჩანს თუ არა შესრულებული სამუშაოს შედეგები, გაითვალისწინებს რა პრაქტიკოსის ექსპერტის მიერ შესრულებულ სამუშაოსაც.

შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში

30. შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში წერილობით უნდა იყოს წარმოდგენილი და მოიცავდეს: (იხ. პუნქტი გ51)

- ა) სათაურს, საიდანაც ნათლად ჩანს, რომ ეს ანგარიში არის შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში;
- ბ) ადრესატს, გარიგების პირობების შესაბამისად;
- გ) განსახილველი საგნის მითითებას, რომლის მიმართაც ჩატარდა შეთანხმებული პროცედურები; (იხ. პუნქტი გ52)
- დ) შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის მიზნის მითითებას და განცხადებას იმის თაობაზე, რომ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში შესაძლოა არ გამოდგეს სხვა მიზნებისთვის; (იხ. პუნქტები გ53–გ54)
- ე) შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების აღწერას შემდეგნაირად:
  - (i) შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება გულისხმობს, რომ პრაქტიკოსი ატარებს დამკვეთ მხარესთან (და სხვა მხარეებთან, შესაბამის შემთხვევაში) შეთანხმებულ პროცედურებს და აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ წარმოადგენს ანგარიშს; (იხ. პუნქტი გ10)
  - (ii) აღმოჩენილი ფაქტები არის ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურების ფაქტობრივი შედეგები; და
  - (iii) დამკვეთმა მხარემ (და, შესაბამის შემთხვევაში, სხვა მხარეებმა) აღიარეს, რომ ეს შეთანხმებული პროცედურები მოცემული გარიგების მიზნის შესაფერისია; (იხ. პუნქტი გ10)
- ვ) შესაბამის შემთხვევაში, პასუხისმგებელი მხარის მითითებას, რომელიც განსაზღვრა დამკვეთმა მხარემ და განცხადებას იმის თაობაზე, რომ პასუხისმგებელი მხარეა პასუხისმგებელი იმ განსახილველ საგანზე, რომლის მიმართაც ჩატარდა შეთანხმებული პროცედურები;
- ზ) განცხადებას იმის შესახებ, რომ გარიგება შესრულდა დმსს 4400-ის (გადასინჯული) შესაბამისად;
- თ) იმის აღნიშვნას, რომ პრაქტიკოსი არანაირ განცხადებას არ აკეთებს შეთანხმებული პროცედურების შესახებ.

დურების მიზანშეწონილობასთან დაკავშირებით;

- o) განცხადებას იმის შესახებ, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება არ არის მარწმუნებელი გარიგება და, შესაბამისად, პრაქტიკოსი არ გამოთქვას მოსაზრებას და არც არანაირ მარწმუნებელ დასკვნას არ ჩამოაყალიბებს;
  - კ) იმის აღნიშვნას, რომ თუ პრაქტიკოსი სხვა, დამატებით პროცედურებსაც ჩაატარებდა, შესაძლოა მის ყურადღებას მიიპყრობდა სხვა საკითხებიც, რომელთა შესახებაც ანგარიშში წარმოადგენდა ინფორმაციას;
  - ლ) განცხადებას, რომ პრაქტიკოსმა დაიცვა ბესს-ის კოდექსის ეთიკური მოთხოვნები, ან სხვა პროფესიული ან კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები, რომლებიც ამ კოდექსის მოთხოვნებზე არანაკლებ მკაცრია;
  - მ) დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით:
    - (i) თუ პრაქტიკოსს არ მოეთხოვება, დამოუკიდებელი იყოს და არც გარიგების პირობებშია შეთანხმებული დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა, იმის მითითებას, რომ ამ გარიგების მიზნებისთვის, არ არსებობს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული ისეთი მოთხოვნები, რომელთა დაცვაც პრაქტიკოსს მოეთხოვება; ან
    - (ii) თუ პრაქტიკოსს მოეთხოვება დამოუკიდებლობა ან გარიგების პირობებშია შეთანხმებული დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა, განცხადებას იმის თაობაზე, რომ პრაქტიკოსმა დაიცვა დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული შესაფერისი მოთხოვნები. ამ განცხადებაში მითითებული უნდა იყოს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული სათანადო მოთხოვნები;
  - ნ) განცხადებას იმის თაობაზე, რომ ფირმა, რომლის თანამშრომელიც არის პრაქტიკოსი, იყენებს ხკსს 1-ს, ან სხვა პროფესიულ ან კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს, რომლებიც ხკსს 1-ის მოთხოვნებზე არანაკლებ მკაცრია. თუ პრაქტიკოსი არ არის პროფესიონალი ბუღალტერი, განცხადებაში მითითებული უნდა იყოს გამოყენებული პროფესიული ან კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები, რომლებიც ხკსს 1-ის მოთხოვნებზე არანაკლებ მკაცრია;
  - o) ჩატარებული პროცედურების აღწერას, კერძოდ, პროცედურების ხასიათისა და მოცულობის დეტალურ აღწერას და, შესაძლებლობის ფარგლებში, თითოეული პროცედურის ჩატარების დროის მითითებას, როგორც შეთანხმებული იყო გარიგების პირობებში; (იხ. პუნქტები გ55–გ57)
  - პ) აღმოჩენილი ფაქტების აღწერას თითოეული ჩატარებული პროცედურის მიხედვით, მათ შორის ინფორმაციას გამოვლენილი განსხვავებების/გადახრების შესახებ; (იხ. პუნქტები გ55–გ56)
  - ჟ) პრაქტიკოსის ხელმოწერას;
  - რ) შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის თარიღს; და
  - ს) პრაქტიკოსის მისამართს იმ იურისდიქციაში, სადაც ის საქმიანობს.
31. როდესაც პრაქტიკოსი შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში უთითებს პრაქტიკოსის ექსპერტის მიერ შესრულებულ სამუშაოს, ანგარიშის ტექსტის ფორმულირება არ უნდა ტოვებდეს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ გარიგებაში ექსპერტის მონაწილეობის გამო მცირდება პრაქტიკოსის პასუხისმგებლობა პროცედურების ჩატარებასა და ანგარიშში წარმოდგენილ აღმოჩენილ ფაქტებზე. (იხ. პუნქტი გ58)
32. თუ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში პრაქტიკოსი 30(პ) პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად აღწერილი აღმოჩენილი ფაქტების გარდა წარმოადგენს აღმოჩენილი ფაქტების რეზიუმესაც, მაშინ:

- ა) რეზიუმეში აღმოჩენილი ფაქტები აღწერილი უნდა იყოს ობიექტურად, ისეთი ტერმინოლოგიით, რომელიც გასაგებია, არ არის შეცდომაში შემყვანი და არ გახდება განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი; და
  - ბ) შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში უნდა მოიცავდეს განცხადებას იმის თაობაზე, რომ აღმოჩენილი ფაქტების რეზიუმეს გაცნობა არ არის მთელი ანგარიშის გაცნობის შემცველი.
33. პრაქტიკოსმა შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში არ უნდა დაათარილოს იმ თარიღზე ადრინდელი რიცხვით, როდესაც დაასრულა შეთანხმებული პროცედურების ჩატარება და აღმოჩენილი ფაქტები განსაზღვრა წინამდებარე დმსს-ის შესაბამისად.

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულება სხვა გარიგებასთან ერთად

34. შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში ნათლად უნდა გამოირჩეოდეს სხვა გარიგებების შესახებ შედგენილი ანგარიშებისგან. (იხ. პუნქტი გ59)

დოკუმენტაცია

35. პრაქტიკოსმა გარიგების დოკუმენტაციაში უნდა ასახოს: (იხ. პუნქტი გ60)
- ა) წერილობითი ფორმით შეთანხმებული გარიგების პირობები და, შესაბამის შემთხვევაში, დამკვეთი მხარის შეთანხმება პროცედურების შეცვლის შესახებ;
  - ბ) ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა; და
  - გ) შეთანხმებული პროცედურების ჩატარების შედეგად აღმოჩენილი ფაქტები.

* * *

გამოყენება და ახსნა-განმარტებითი მასალა

დმსს 4400-ის (გადასინჯული) მოქმედების სფერო (იხ. მე-2 პუნქტი)

- გ1. ამ დმსს-ში მინიშნებაში „განსახილველი საგნები“ იგულისხმება ნებისმიერი რამ, რომლის მიმართაც ტარდება შეთანხმებული პროცედურები, მათ შორის ინფორმაცია, დოკუმენტები, შეფასებები ან კანონმდებლობის მოთხოვნების დაცვა, საჭიროებისამებრ.
- გ2. ფინანსური და არაფინანსური განსახილველი საგნები, რომელთა მიმართაც შესაძლებელია შეთანხმებული პროცედურების ჩატარება, შესაძლოა იყოს მაგალითად:
- ფინანსური განსახილველი საგნები, რომლებიც დაკავშირებულია:
    - სუბიექტის ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ გარკვეული კატეგორიის ოპერაციებთან, ანგარიშების ნაშთებთან ან ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში გამჟღავნებულ ინფორმაციასთან;
    - დაფინანსების პროგრამის ფარგლებში გაწეული დანახარჯების მისაღებლობასთან;
    - ამონაგებთან, ამონაგების მიმართ დადგენილი პროცენტული მაჩვენებლის საფუძველზე როიალტის, საიჯარო ქირის ან ფრანშიზის გადასახადის დასადგენად;
    - კაპიტალის საკმარისობის (ადეკვატურობის) კოეფიციენტებთან, მარეგულირებელი ორგანოებისთვის;
  - არაფინანსური განსახილველი საგნები, რომლებიც დაკავშირებულია:

- მგზავრთა იმ რაოდენობასთან, რომელიც ასახულია სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოს-თვის წარდგენილ ანგარიშში;
- ფალსიფიცირებული ან წუნდებული საქონლის განადგურების დაკვირვების მონაცემებთან, რომლებიც ასახულია მარეგულირებელი ორგანოსთვის წარდგენილ ანგარიშში;
- ლატარეის გათამაშებასთან დაკავშირებული მონაცემების გენერირების პროცესებთან, რომლებიც ასახულია მარეგულირებელი ორგანოსთვის წარდგენილ ანგარიშში;
- სათბურის გაზების ემისიების იმ მოცულობასთან, რომელიც ასახულია მარეგულირებელი ორგანოსთვის წარდგენილ ანგარიშში.

განსახილველი საგნების ზემოთ მოყვანილი სია არ არის სრული. გარე ანგარიშგებაზე მოთხოვნის განვითარების კვალდაკვალ შესაძლოა სხვა ტიპის განსახილველი საგნებიც წარმოიქმნას.

კავშირი ხკსს 1-თან (იხ. მე-3 პუნქტი)

გ3. ხკსს 1 ეხება ფირმის პასუხისმგებლობას საკუთარი ხარისხის კონტროლის სისტემის დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე, დაკავშირებული მომსახურებების, მათ შორის შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებებისთვის. ზემოაღნიშნული პასუხისმგებლობა ეხება:

- ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემას; და
- ფირმის შესაბამისი პოლიტიკის შემუშავებას, რომელიც განკუთვნილია ხარისხის კონტროლის სისტემის მიზნების მისაღწევად; ასევე ფირმის პროცედურების შემუშავებას, რომლებიც აუცილებელია ამ პოლიტიკის პრაქტიკაში რეალიზებისა და მის შესრულებაზე მონიტორინგის განსახორციელებლად.

გ4. ხკსს 1-ის შესაბამისად, ფირმას ევალება ხარისხის კონტროლის ისეთი სისტემის დანერგვა და ფუნქციონირება, რომელიც უზრუნველყოფს მას დასაბუთებული რწმუნებით იმისა, რომ:

- ა) ფირმა და მისი პერსონალი იცავენ პროფესიულ სტანდარტებსა და სათანადო საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებს; და
- ბ) ფირმის ან გარიგების პარტნიორების მიერ გაცემული დასკვნები კონკრეტული გარემოებების შესაფერისია.²

გ5. იურისდიქციაში, სადაც ხკსს 1 არ არის სამოქმედოდ შემოღებული შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებებისთვის, შესაძლოა დადგენილი იყოს საკუთარი მოთხოვნები იმ ფირმების ხარისხის კონტროლისთვის, რომლებიც ასრულებენ ამგვარ მომსახურებას. წინამდებარე დმსს-ის დებულებები, რომლებიც ცალკეული გარიგების დონის ხარისხის კონტროლს ეხება, შემუშავებულია იმის გათვალისწინებით, რომ ამგვარ იურისდიქციაში ხარისხის კონტროლისთვის დადგენილი მოთხოვნები ხკსს 1-ის მოთხოვნებზე არანაკლებ მკაცრია. ეს პირობა იმ შემთხვევაში იქნება შესრულებული, როდესაც ზემოაღნიშნული (იურისდიქციის) მოთხოვნები ფირმას ავალდებულებს ხკსს 1-ით განსაზღვრული მიზნების მიღწევას, კერძოდ, ავალდებულებს ხარისხის კონტროლის ისეთი სისტემის, მათ შორის ისეთი პოლიტიკისა და პროცედურების დანერგვას, რომლებიც ეხება ქვემოთ ჩამოთვლილ თითოეულ ელემენტს:

- ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ხარისხზე ფირმის ფარგლებში;
- სათანადო ეთიკური მოთხოვნები;
- დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება და დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება;

2. ხკსს 1, მე-11 პუნქტი.

- შრომითი რესურსები;
- გარიგების შესრულება; და
- მონიტორინგი.

გ6. ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემის ფარგლებში გარიგების გუნდებს ევალებათ კონკრეტული გარიგებისთვის შესაფერისი ხარისხის კონტროლის პროცედურების დაცვის უზრუნველყოფა.

გ7. თუ ფირმის ან სხვა მხარეთა მიერ მოწოდებულ ინფორმაციაში საპირისპირო რამ არ არის მითითებული, მაშინ გარიგების გუნდს უფლება აქვს, დაეყრდნოს ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემას. მაგალითად, გარიგების გუნდს შეუძლია დაეყრდნოს ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემას, რომელიც ეხება შემდეგ საკითხებს:

- პერსონალის კომპეტენტურობას, რაც უზრუნველყოფილია პერსონალის შერჩევის/დაქირავებისა და მათი ფორმალური სწავლების პოლიტიკით;
- დამკვეთებთან ურთიერთობების წარმართვას, რაც უზრუნველყოფილია ახალ დამკვეთებთან ურთიერთობის დამყარებისა და არსებულ დამკვეთებთან ურთიერთობის გაგრძელების სისტემების მეშვეობით;
- საკანონმდებლო და მარეგულირებელი მოთხოვნების დაცვას, რაც უზრუნველყოფილია მონიტორინგის პროცესის მეშვეობით.

როდესაც გარიგების პარტნიორი აანალიზებს ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემის ნაკლოვანებებს, რომლებსაც უარყოფითი გავლენის მოხდენა შეუძლია შეთანხმებული პროცედურების ჩატარების შესახებ კონკრეტული გარიგების შესრულებაზე, მას შეუძლია ფირმის მიერ ამგვარი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად გატარებული ზომებიდან მხოლოდ იმ ზომების გათვალისწინება, რომლებსაც საკმარისად მიიჩნევს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცმული გარიგებისთვის.

გ8. ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემის რაიმე ნაკლოვანება ყოველთვის არ მიუთითებს იმაზე, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე ესა თუ ის გარიგება არ შესრულდა პროფესიული სტანდარტების, მოქმედი საკანონმდებლო და მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად, ან შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში არ იყო ადეკვატური.

ძალაში შესვლის თარიღი (იხ. მე-11 პუნქტი)

გ9. იმ შემთხვევაში, როდესაც გარიგების პირობები რამდენიმე წელს მოიცავს, პრაქტიკოსს შეუძლია გარიგების პირობების განახლება მოისურვოს იმგვარად, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებები შესრულდეს წინამდებარე დმსს-ის შესაბამისად, მისი ძალაში შესვლის თარიღისთვის ან ამ თარიღის შემდეგ.

განმარტებები

დამკვეთი მხარე და სხვა გამიზნული მომხმარებლები (იხ. პუნქტები 13(ა), 13(ბ), 13(დ), 13(ზ), 24(ვ)(i), 24(ზ), 30(ე)(i), 30(ე)(iii))

გ10. გარკვეულ გარემოებებში, პროცედურები, დამკვეთის მხარის გარდა, შესაძლოა შეთანხმდეს გამიზნულ მომხმარებლებთანაც. შესაძლოა ამ გამიზნულმა მომხმარებლებმაც აღიარონ პროცედურების ადეკვატურობა.

გ11. სხვადასხვა ვითარებაში დამკვეთი მხარე შესაძლოა იყოს პასუხისმგებელი მხარე, მარეგულირებელი ორგანო ან სხვა გამიზნული მომხმარებელი. ამ დმსს-ში ტერმინში „დამკვეთი მხარე“ მრავალი დამკვეთი მხარეც იგულისხმება შესაბამის შემთხვევებში.

აღმოჩენილი ფაქტები (იხ. პუნქტი 13(ვ))

გ12. აღმოჩენილი ფაქტები ობიექტურ შემოწმებას ექვემდებარება, რაც იმას ნიშნავს, რომ თუ სხვადასხვა პრაქტიკოსი ერთსა და იმვე პროცედურებს ჩაატარებს, მოსალოდნელია, რომ ერთნაირ შედეგებს მიიღებენ. ტერმინი „აღმოჩენილი ფაქტები“ არ მოიცავს არანაირი მოსაზ-

რების ან დასკვნის ჩამოყალიბებას, არც პრაქტიკოსის მიერ შეთავაზებულ რაიმე რეკომენდაციას.

- გ13. პრაქტიკოსს ტერმინის „აღმოჩენილი ფაქტების“ (findings) ნაცვლად შეუძლია ტერმინის „აღმოჩენილი ფაქტობრივი მონაცემების“ გამოყენება. ზოგიერთ იურისდიქციაში ან ზოგიერთ ენაზე სტანდარტის თარგმნისას ამ ტერმინის შესატყვისი მნიშვნელობა შეიძლება ისეთ შედეგებსაც მოიცავდეს, რომლებიც არ არის ფაქტობრივი. ასეთ შემთხვევაში პრაქტიკოსს თვითონ შეუძლია ტერმინისთვის წინ სიტყვის „ფაქტობრივი“ დამატება.

სათანადო ეთიკური მოთხოვნები (იხ. მე-17 პუნქტი)

ობიექტურობა და დამოუკიდებლობა

- გ14. პრაქტიკოსს, რომელიც შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებას ასრულებს, მოეთხოვება სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დაცვა. სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, როგორც წესი, მოიცავს ბესსს-ის კოდექსსა და ნებისმიერ ეროვნულ მოთხოვნებს, რომლებიც ამ კოდექსის მოთხოვნებზე უფრო შემზღუდავია. ბესსს-ის კოდექსი პრაქტიკოსს ავალდებულებს ეთიკის ძირითადი პრინციპების, მათ შორის ობიექტურობის პრინციპის დაცვას. ობიექტურობის პრინციპის დაცვა კი, თავის მხრივ, პრაქტიკოსს ავალდებულებს, არ დაუშვას კომპრომისი პროფესიულ და საქმესთან დაკავშირებული განსჯისას მიკერძოების, ინტერესთა კონფლიქტის ან სხვისი მიზანშეუწონელი გავლენის გამო. შესაბამისად, სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, რომლებსაც პრაქტიკოსი ემორჩილება, როგორც მინიმუმი, პრაქტიკოსს უნდა ავალდებულებდეს, რომ იყოს ობიექტური შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულებისას.
- გ15. ბესსს-ის კოდექსი არ შეიცავს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებებისთვის. თუმცა, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შესაძლოა მოიცავდეს ეროვნული ეთიკის კოდექსი, კანონმდებლობა, სხვა პროფესიული მოთხოვნები, ანდა ხელშეკრულების, პროგრამის ან შეთანხმების პირობები, რომლებიც დაკავშირებულია შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე კონკრეტული გარიგების განსახილველ საგანთან.

კანონმდებლობის დარღვევა³

- გ16. კანონმდებლობა ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნები შესაძლოა:
- ა) პრაქტიკოსს ავალდებულებდეს კანონმდებლობის დარღვევის გამოვლენილი, ან საეჭვო შემთხვევების შესახებ ანგარიშის წარდგენას სუბიექტის გარე სათანადო ორგანოსთვის;
  - ბ) ადგენდეს ისეთ პასუხისმგებლობას, რომლის თანახმადაც, მოცემულ გარემოებებში, შეიძლება მიზანშეუწონელი იყოს ანგარიშის წარდგენა სუბიექტის გარე სათანადო ორგანოსთვის.⁴
- გ17. კანონმდებლობის დარღვევის გამოვლენილი, ან საეჭვო შემთხვევების შესახებ ანგარიშის წარდგენა სუბიექტის გარე სათანადო ორგანოსთვის შესაძლოა მოითხოვებოდეს ან მიზანშეუწონელი იყოს გარკვეულ გარემოებებში იმის გამო, რომ:
- ა) კანონმდებლობა ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნები პრაქტიკოსს ავალდებულებს ამგვარ საკითხებზე ინფორმირებას;
  - ბ) პრაქტიკოსმა გადაწყვიტა, რომ, სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, მოცემულ გარემოებებში მიზანშეუწონელი ქმედებაა ანგარიშის წარდგენა კანონმდებლობის დარღვევის გამოვლენილ ან საეჭვო შემთხვევებზე რეაგირებისთვის; ან

3. სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებში შესაძლოა მითითებული იყოს, რომ კანონმდებლობის დარღვევა მოიცავს თაღლითობას. იხ. მაგალითად, ბესსს-ის კოდექსის 360.5 გ2 პუნქტი.

4. იხ. მაგალითად, ბესსს-ის კოდექსის მ360.36 – 360.36გ3 პუნქტები.

- გ) კანონმდებლობა ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნები პრაქტიკოსს ამის გაკეთების უფლებას აძლევს.
- გ18. პრაქტიკოსს არ ევალება კანონმდებლობის ისეთ დონეზე ცოდნა, რაც აუცილებელი არ არის შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესასრულებლად. თუმცა, კანონმდებლობა ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნები შეიძლება ითვალისწინებდეს, რომ პრაქტიკოსმა გამოიყენოს თავისი ცოდნა, პროფესიული განსჯა და გამოცდილება კანონმდებლობის დარღვევის გამოვლენილ ან საეჭვო შემთხვევებზე რეაგირებისთვის. ესა თუ ის ქმედება არის თუ არა კანონმდებლობის დარღვევა, საბოლოო ჯამში, ისეთი საკითხია, რომელსაც სასამართლო ან სხვა სამართალდამცავი ორგანო ადგენს.
- გ19. გარკვეულ გარემოებებში, კანონმდებლობის დარღვევის გამოვლენილი ან საეჭვო შემთხვევების შესახებ ანგარიშის წარდგენას სუბიექტის გარე სათანადო ორგანოსთვის შეიძლება ხელს უშლიდეს პრაქტიკოსის კონფიდენციალურობის ვალდებულება, რომელიც მას ეკისრება კანონმდებლობით ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნებით. სხვა შემთხვევაში, სუბიექტის გარე სათანადო ორგანოსთვის ინფორმაციის მიწოდება კანონმდებლობის დარღვევის გამოვლენილი ან საეჭვო შემთხვევების შესახებ შეიძლება არ მიიჩნეოდეს კონფიდენციალურობის ვალდებულების დარღვევად სათანადო ეთიკური მოთხოვნების მიხედვით.⁵
- გ20. პრაქტიკოსს შეუძლია განიხილოს შიდა კონსულტაციის (მაგალითად, ფირმის ან ქსელის ფირმის ფარგლებში), ან იურიდიული კონსულტაციის მიღების აუცილებლობის საკითხი, ნებისმიერი კონკრეტული ქმედების პროფესიული ან სამართლებრივი შედეგის დასადგენად, ან გადაწყვიტოს კონსულტაციის გავლა კონფიდენციალურად მარეგულირებელ ან პროფესიულ ორგანიზაციასთან (თუ ამის გაკეთება კანონმდებლობით არ იკრძალება, ან ამგვარი ქმედებით არ დაირღვევა კონფიდენციალურობის ვალდებულება).⁶

პროფესიული განსჯა (იხ. მე-18 პუნქტი)

- გ21. პრაქტიკოსი პროფესიულ განსჯას მიმართავს წინამდებარე დმსს-ის მოთხოვნებისა და სათანადო ეთიკური მოთხოვნების გამოყენებისას, ასევე შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულების პროცესში შესაფერისი სამოქმედო კურსის შესახებ დასაბუთებული გადაწყვეტილებების მისაღებად, საჭიროებისამებრ.
- გ22. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებაზე დათანხმებისას, გარიგების შესრულებისა და შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის შედეგისას პრაქტიკოსი პროფესიულ განსჯას მიმართავს მაგალითად, შემდეგ ასპექტებთან მიმართებით:

გარიგების შესრულებაზე დათანხმებისას

- დამკვეთ მხარესთან (და სხვა მხარეებთან, შესაბამის შემთხვევაში) ჩასატარებელი პროცედურების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის განხილვა და შეთანხმება (გარიგების მიზნის გათვალისწინებით).
- იმის დადგენა, დაკმაყოფილებულია თუ არა გარიგებაზე დათანხმების ან გარიგების გაგრძელების პირობები.
- გარიგების პირობებში შეთანხმებული პროცედურების ჩასატარებლად აუცილებელი რესურსების განსაზღვრა, მათ შორის პრაქტიკოსის ექსპერტის მონაწილეობის საჭიროების.
- სათანადო ზომების განსაზღვრა იმ შემთხვევაში, როდესაც პრაქტიკოსისთვის ცნობილი გახდება ისეთი ფაქტები ან გარემოებები, რომლებიც იმაზე მიანიშნებს, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგების მიზნისთვის შესაფერისი არ არის ის პროცედურები, რომლის ჩატარებაზე დათანხმებასაც სთხოვენ პრაქტიკოსს.

5. იხ. მაგალითად, ბესსს-ის კოდექსის მ114.1, 114.1 გ1 და მ360.37 პუნქტები.

6. იხ. მაგალითად, ბესსს-ის კოდექსის 360.39 გ1 პუნქტი.

გარიგების შესრულებისას

- სათანადო ზომების ან საპასუხო ქმედებების განსაზღვრა იმ შემთხვევაში, თუ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულებისას პრაქტიკოსისთვის ცნობილი გახდება:
  - ისეთი საკითხები, რომლებიც თაღლითობაზე, ან კანონმდებლობის დარღვევის ან საექო დარღვევის შემთხვევებზე მიანიშნებს;
  - სხვა საკითხები, რომლებიც ეჭვს ბადებს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის საიმედოობასთან დაკავშირებით, ან იმაზე მიუთითებს, რომ ზემოაღნიშნული ინფორმაცია შესაძლოა შეცდომაში შემყვანი იყოს;
  - პროცედურები, რომლებიც ვერ ჩატარდება ისე, როგორც შეთანხმებული იყო.

გარიგების შესახებ ანგარიშის შედგენისას

- აღმოჩენილი ფაქტების, მათ შორის გამოვლენილი განსხვავებების/გადახრების აღწერა ობიექტურად და საკმარისად დეტალურად.

გ23. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების დროს პრაქტიკოსის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენების საჭიროება შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებისას შეზღუდულია მაგალითად შემდეგი მიზეზების გამო:

- შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება გულისხმობს იმ პროცედურების ჩატარებას, რომლებზეც შეთანხმდნენ პრაქტიკოსი და დამკვეთი მხარე და, ამავე დროს, დამკვეთმა მხარემ აღიარა, რომ ეს პროცედურები მოცემული გარიგების მიზნის შესაფერისია;
- შესაძლებელია შეთანხმებული პროცედურებისა და მათი ჩატარების შედეგად აღმოჩენილი ფაქტების ობიექტურად აღწერა ისეთი ტერმინოლოგიით, რომელიც გასაგებია, არ არის შეცდომაში შემყვანი და არ გახდება განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი;
- შესაძლებელია აღმოჩენილი ფაქტების ობიექტურად შემოწმება, რაც იმას ნიშნავს, რომ თუ სხვადასხვა პრაქტიკოსი ერთსა და იმავე პროცედურებს ჩატარებს, მოსალოდნელია, რომ ერთნაირ შედეგებს მიიღებენ.

ხარისხის კონტროლი ცალკეული გარიგების დონეზე (იხ. მე-19-20 პუნქტები)

გ24. გარიგების პარტნიორის ქმედებები და გუნდის სხვა წევრებზე მიმართული მისი ნებისმიერი გზავნილი, თითოეული გარიგების საერთო ხარისხზე პასუხისმგებლობის საკუთარ თავზე აღებასთან ერთად, ხაზს უსვამს იმ ფაქტს, რამდენად მნიშვნელოვანია გარიგების ხარისხის უზრუნველსაყოფად:

- ა) სამუშაოს შესრულება პროფესიული სტანდარტების, მარეგულირებელი და სამართლებრივი მოთხოვნების დაცვით;
- ბ) ფირმის ხარისხის კონტროლის პოლიტიკისა და პროცედურების დაცვა, საჭიროებისამებრ;
- გ) პრაქტიკოსის მიერ გარიგების შესახებ ანგარიშის შედგენა წინამდებარე დმსს-ის შესაბამისად.

გ25. ხკსს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ მოიპოვოს ნებისმიერი ისეთი ინფორმაცია, რომელსაც აუცილებლად მიიჩნევს კონკრეტულ გარემოებებში: ახალი დამკვეთისთვის გარიგებაზე დათანხმებამდე, როდესაც გადაწყვეტილებას იღებს არსებული გარიგების გაგრძელების მიზანშე-

წონილობაზე და ასევე როდესაც იხილავს არსებულ დამკვეთთან ახალი გარიგების გაფორმების საკითხს. სუბიექტის ძირითადი მესაკუთრეების, მთავარი ხელმძღვანელი პერსონალისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების პატიოსნების შესახებ ინფორმაცია შესაძლოა გარიგების პარტნიორს დაეხმაროს გადაწყვეტილების მიღებაში იმის თაობაზე, უნდა დაამყაროს თუ არა ახალ დამკვეთთან ურთიერთობა, გააგრძელოს თუ არა არსებულ დამკვეთთან ურთიერთობა და შეასრულოს ან გააგრძელოს თუ არა შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება. თუ გარიგების პარტნიორს გააჩნია საფუძველი, იმ დონეზე აეჭვებდეს ხელმძღვანელობის პატიოსნება, რომ ეს, სავარაუდოდ, გავლენას მოახდენს გარიგების სათანადოდ შესრულებაზე, ამგვარ გარიგებაზე დათანხმება შესაძლოა მიზანშეწონილი არ იყოს.

გ26. ხკსს 1 ადგენს ფირმის პასუხისმგებლობას ისეთი პოლიტიკისა და პროცედურების დანერგვასა და გამოყენებაზე, რომლებიც ფირმას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ ფირმა და მისი თანამშრომლები იცავენ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს. ამ დმსს-ში განსაზღვრულია გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობა იმასთან დაკავშირებით, რომ გარიგების გუნდი უნდა იცავდეს სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს.

გ27. თუ პრაქტიკოსი ვერ შეძლებს მე-20 პუნქტის მოთხოვნის შესრულებას, შესაძლოა მიზანშეწონილი იყოს, რომ პრაქტიკოსმა დამკვეთ მხარესთან შეთანხმდეს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების მასშტაბის შეზღუდვა მხოლოდ ისეთი პროცედურების ჩატარებით, რომლებზეც პრაქტიკოსს შეუძლია პასუხისმგებლობის საკუთარ თავზე აღება სათანადოდ. სხვა პროცედურების ჩასატარებლად დამკვეთ მხარეს შეუძლია ცალკე დაიქირავოს ექსპერტი.

გარიგებაზე დათანხმება და გარიგების გაგრძელება (იხ. 21-23-ე პუნქტები)

გ28. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების მიზნის გარკვევის პროცესში შესაძლოა პრაქტიკოსისთვის ცნობილი გახდეს რაიმე ნიშნები იმისა, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგების მიზნისთვის შესაფერისი არ არის ის პროცედურები, რომელთა ჩატარებასაც პრაქტიკოსს სთხოვენ. მაგალითად, პრაქტიკოსისთვის შესაძლოა ცნობილი გახდეს ისეთი ფაქტები ან გარემოებები, რომლებიც იმაზე მიანიშნებს, რომ:

- პროცედურები მიზანმიმართულად მიკერძოებულად არის შერჩეული გამიზნული მომხმარებლების გადაწყვეტილებებზე გავლენის მოსახდენად;
- საიმედო არ არის განსახილველი საგანი, რომლის მიმართაც შეთანხმებული პროცედურები ტარდება;
- რომელიმე სახის მარწმუნებელი გარიგება ან საკონსულტაციო მომსახურება შესაძლოა უფრო უკეთ აკმაყოფილებდეს დამკვეთი მხარის ან სხვა გამიზნული მომხმარებლების საჭიროებებს.

გ29. მაგალითად, პრაქტიკოსს შემდეგი ზომების გატარებაც შეიძლება დაეხმაროს იმაში დარწმუნებაში, რომ 21-ე და 22-ე პუნქტებში განსაზღვრული პირობები შესრულებულია:

- ჩასატარებელი პროცედურების შედარება დადგენილ წერილობით მოთხოვნებთან, მაგალითად, რომლებიც განსაზღვრულია კანონმდებლობით ან სახელმწიფოებრივ შეთანხმებით (ზოგჯერ უწოდებენ „უფლებამოსილებების წრეს“), თუ ასეთი არსებობს;
- დამკვეთი მხარისთვის იმის მოთხოვნა, რომ:
  - o გამიზნულ მომხმარებელს (მომხმარებლებს) მიაწოდოს მოსალოდნელი პროცედურებისა და ასევე შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის ფორმისა და შინაარსის ასლები, როგორც ეს გათვალისწინებულია გარიგების პირობებში;
  - o გამიზნული მომხმარებლისგან (მომხმარებლებისგან) მოიპოვოს დასტური ჩასატარებელ პროცედურებზე;
  - o ჩასატარებელი პროცედურები განიხილოს გამიზნული მომხმარებლის (მომხმარებლების) შესაფერის წარმომადგენლებთან ერთად;

- დამკვეთ მხარესა და სხვა გამიზნულ მომხმარებელს (მომხმარებლებს) შორის მიმოწერის დოკუმენტების გაცნობა, იმ შემთხვევაში, თუ დამკვეთი მხარე არ არის ერთადერთი გამიზნული მომხმარებელი.

გ30. თუ 21-ე და 22-ე პუნქტებში განსაზღვრული პირობები შესრულებული არ არის, ნაკლებად სარწმუნოა, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება დააკმაყოფილებს დამკვეთი მხარის ან სხვა გამიზნული მომხმარებლების საჭიროებებს. ასეთ შემთხვევაში, პრაქტიკოსს შეუძლია დამკვეთი მხარისთვის სხვა მომსახურების შეთავაზება, მაგალითად რომელიმე მარწმუნებელი გარიგების, რომელიც შესაძლოა უფრო შესაფერისი იყოს მისთვის.

გ31. 21-ე და 22-ე პუნქტებში განსაზღვრული ყველა პირობა ეხება იმ პროცედურებსაც, რომლებიც დაემატება ან მოდიფიცირდება გარიგების შესრულების პროცესში.

შეთანხმებული პროცედურებისა და აღმოჩენილი ფაქტების აღწერა (იხ. პუნქტი 22(გ))

გ32. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების დროს ჩასატარებელი პროცედურები შესაძლოა დადგენილი იყოს კანონმდებლობით. გარკვეულ გარემოებებში, კანონმდებლობა შეიძლება ადგენდეს ასევე იმ წესსაც, რომლის მიხედვითაც უნდა იყოს აღწერილი შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში ეს პროცედურები ან აღმოჩენილი ფაქტები. 22(გ) პუნქტის შესაბამისად, შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებაზე დათანხმების ერთ-ერთი პირობაა, პრაქტიკოსმა დაადგინოს, რომ შესაძლებელია შეთანხმებული პროცედურებისა და აღმოჩენილი ფაქტების ობიექტურად აღწერა ისეთი ტერმინოლოგიით, რომელიც გასაგებია, არ არის შეცდომაში შემყვანი და არ გახდება განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი.

გ33. შეთანხმებული პროცედურები აღწერილი უნდა იყოს ობიექტურად, ისეთი ტერმინოლოგიით, რომლებიც გასაგებია, არ არის შეცდომაში შემყვანი და არ გახდება განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი. ეს იმას ნიშნავს, რომ ისინი აღწერილი უნდა იყოს იმდენად კონკრეტულად, რომ გამიზნულმა მომხმარებლებმა ნათელი წარმოდგენა შეიქმნან ჩატარებული პროცედურების ხასიათისა და მოცულობის და, შესაბამის შემთხვევებში, მათი ჩატარების დროის შესახებ. მნიშვნელოვანია იმის გაცნობიერება, რომ პოტენციურად ნებისმიერი ტერმინის გამოყენება შეიძლება ისე, რომ გაუგებარი ან შეცდომაში შემყვანი გახდეს გარკვეულ კონტექსტში ან კონტექსტის არარსებობის გამო. თუ ვიგულისხმებთ, რომ გამოყენებული ტერმინები კონტექსტის შესაფერისია, პრაქტიკოსის ქმედებების აღწერისთვის შესაძლოა მიზანშეწონილი იყოს მაგალითად შემდეგი ტერმინების გამოყენება:

- დადასტურება;
- შედარება;
- შესაბამისობაში მოყვანა;
- კვალზე გაყოლა;
- ინსპექტირება;
- გამოკითხვა;
- ხელახლა გამოთვლა;
- დაკვირვება.

გ34. მაგალითად, შემდეგი ტერმინები შეიძლება გაუგებარი, შეცდომაში შემყვანი ან განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი გახდეს იმისდა მიხედვით, რა კონტექსტში იქნება ისინი გამოყენებული:

- ტერმინები, რომლებიც დაკავშირებულია რწმუნებასთან აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს სტანდარტების მიხედვით, როგორცაა „სამართლიანად წარდგენა“, ან „უტყუარი და სამართლიანი“, „აუდიტი“, „მიმოხილვა“, „რწმუნება“, „მოსაზრება“ ან „დასკვნა“;

- ტერმინები, რომლებიც გულისხმობს მარწმუნებელი მოსაზრების ან დასკვნის ჩამოყალიბებას აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ, როგორცაა „ჩვენ ვამტკიცებთ“, „ჩვენ ვადასტურებთ“, „ჩვენ დავრწმუნდით“ ან „ჩვენ ვიძლევიტ გარანტიას“;
- გაუგებარი ან ბუნდოვანი ფრაზები, როგორცაა „ჩვენ მივიღეთ ყველანაირი ახსნა-განმარტება და ჩავატარეთ ისეთი პროცედურები, რომლებიც აუცილებლად მივიჩინეთ“;
- ტერმინები, რომლებიც შეიძლება განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი გახდეს, როგორცაა „არსებითი“ ან „მნიშვნელოვანი“;
- პროცედურების გაურკვევლად, ბუნდოვნად აღწერა, მაგალითად „განვიხილეთ“, „შევაფასეთ“, „ჩავატარეთ ტესტირება“, „ჩავატარეთ ანალიზი“ ან „შევამოწმეთ“, თუ მითითებული არ იქნება ჩატარებული პროცედურების ხასიათი და მოცულობა, ან, შესაბამის შემთხვევებში, მათი ჩატარების დრო. მაგალითად, სიტყვის „განვიხილეთ“ გამოყენება შესაძლოა გაუგებარი იყოს, თუკი მითითებული არ იქნება, ვისთან ერთად ჩატარდა განხილვა, ან ვის დაუსვეს კონკრეტული კითხვები;
- ტერმინები, რომლებიც გულისხმობს, რომ აღმოჩენილი ფაქტები არ ასახავს ფაქტობრივ შედეგებს, მაგალითად, „ჩვენი აზრით“, „ჩვენი თვალთახედვიდან“ ან „ჩვენი პოზიცია იმაში მდგომარეობს, რომ“.

გ35. მაგალითად, ასეთი პროცედურა „ჩავატარეთ დანახარჯების მიკუთვნების მიმოხილვა, რათა დაგვედგინა მათი გონივრულობა“, ნაკლებად სარწმუნოა, რომ დააკმაყოფილებს ტერმინებისთვის დადგენილ პირობას: გასაგებია, არ არის შეცდომაში შემყვანი და არ გახდება განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი, რადგან:

- ტერმინი „მიმოხილვა“ შესაძლოა არასწორად გაიგოს ზოგიერთმა მომხმარებელმა და ეგონოს, რომ დანახარჯების მიკუთვნებასთან დაკავშირებით ჩატარდა შეზღუდული რწმუნების გარიგება, თუმცა, ეს პროცედურა გამიზნული არ არის ამგვარი რწმუნების მისაღებად;
- ტერმინი „გონივრული“ განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანია, რადგან გაუგებარია, რა არის „გონივრული“.

გ36. იმ შემთხვევაში, თუ კანონმდებლობაში პროცედურა განსაზღვრული ან აღწერილია ისეთი ტერმინებით, რომლებიც გაუგებარია, შეცდომაში შემყვანია ან შესაძლოა გახდეს განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი, პრაქტიკოსს 22(გ) პუნქტში განსაზღვრული პირობის შესასრულებლად შეუძლია დამკვეთ მხარეს მოსთხოვოს, მაგალითად:

- პროცედურის ან პროცედურის აღწერილობის შეცვლა იმგვარად, რომ ის აღარ იყოს გაუგებარი, შეცდომაში შემყვანი ან აღარ გახდეს განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი;
- შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში ტერმინის განმარტების ჩართვა, თუ შეუძლებელია მაგალითად კანონმდებლობით განსაზღვრული რომელიმე ტერმინის შეცვლა, რომელიც გაუგებარია, შეცდომაში შემყვანია ან შესაძლოა გახდეს განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანი.

დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა (იხ. პუნქტები 22(ე), 24(ე))

გ37. 22(ე) პუნქტი ეხება ისეთ შემთხვევას, როდესაც პრაქტიკოსს მოეთხოვება დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა გ15 პუნქტში აღწერილი მიზეზების გამო. გარდა ამისა, 22(ე) პუნქტი იმ შემთხვევაშიც გამოიყენება, თუ პრაქტიკოსმა გარიგების პირობებში დამკვეთ მხარესთან შეთანხმა დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა. მაგალითად, შესაძლოა პრაქტიკოსმა თავდაპირველად დაადგინა, რომ არ მოეთხოვება დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა სათანადო ეთიკური მოთხოვნების ან კანონმდებლობის მიხედვით, ან სხვა მიზეზით. თუმცა, როდესაც იხილავდა გარიგებაზე დათანხმების ან გარიგების გაგრძელების საკითხს, ან დამკვეთ მხარესთან ათანხმებდა გარიგების პირობებს, პრაქტიკოსს შემდეგი საკითხების გაცნობამ შესაძლოა იმაზე მიანიშნა, რომ მიზანშეწონილია დამკვეთ მხარესთან ერთად დამოუკიდებლობისთვის დადგე-

წილი გარკვეული მოთხოვნების დაცვის აუცილებლობის საკითხის განხილვა შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგების მიზნებისთვის:

- შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების მიზანი;
- დამკვეთი მხარის, სხვა გამიზნული მომხმარებლებისა და პასუხისმგებელი მხარის (თუ ეს არ არის დამკვეთი მხარე) ვინაობა;
- ჩასატარებელი პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა; ან
- სხვა გარიგებები, რომლებსაც ეს პრაქტიკოსი ასრულებს, ან რომლებიც ამ პრაქტიკოსმა შეასრულა მოცემული დამკვეთი მხარისთვის, სხვა გამიზნული მომხმარებლებისთვის ან პასუხისმგებელი მხარისთვის (თუ ეს არ არის დამკვეთი მხარე).

გ38. პრაქტიკოსი შესაძლოა იყოს დამკვეთი მხარის (ან პასუხისმგებელი მხარის, თუ ეს არ არის დამკვეთი მხარე) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორი. ასეთ ვითარებაში, თუ პრაქტიკოსი იმავდროულად დაქირავებულია შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესასრულებლად, შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის გამიზნულმა მომხმარებლებმა შესაძლოა იგულისხმონ, რომ პრაქტიკოსი დამოუკიდებელია შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგების მიზნებისთვის. ამგვარად, პრაქტიკოსს შეუძლია, დამკვეთ მხარესთან შეათანხმოს, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგების მიზნებისთვის მიზანშეწონილია პრაქტიკოსის მიერ დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა, რომლებიც განკუთვნილია ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის. ასეთ შემთხვევაში, 24(ე) პუნქტის შესაბამისად, გარიგების პირობებში გათვალისწინებული უნდა იყოს განცხადება იმის თაობაზე, რომ პრაქტიკოსს მოეთხოვება დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული ამგვარი მოთხოვნების დაცვა.

გარიგების პირობების შეთანხმება (იხ. 24-25-ე პუნქტები)

გ39. საჭიროების შემთხვევაში, გარიგების წერილში შესაძლებელია სხვა საკითხების ჩართვა, მაგალითად:

- შეთანხმება, რომელიც ეხება პრაქტიკოსის ექსპერტის მონაწილეობას შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების ზოგიერთ ასპექტში;
- შეზღუდვები, რომლებიც ეხება შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის გამოყენებას ან გავრცელებას.

გ40. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესახებ შედგენილი წერილის საილუსტრაციო ნიმუში მოცემულია 1-ელ დანართში.

გ41. პრაქტიკოსს შეუძლია დამკვეთ მხარესთან შეათანხმოს, რომ ჩასატარებელი პროცედურები მოიცავს რაოდენობრივ ზღვრებს განსხვავებების/გადახრების გამოსავლენად. თუ ასეა, აღნიშნული რაოდენობრივი ზღვრები აისახება გარიგების პირობებში, პროცედურების აღწერის ნაწილში.

გ42. ზოგ შემთხვევაში, კანონმდებლობა შესაძლოა ადგენდეს მხოლოდ ჩასატარებელი პროცედურების ტიპს. ასეთ ვითარებაში 24(ი) პუნქტის შესაბამისად, პრაქტიკოსი დამკვეთ მხარესთან ათანხმებს ჩასატარებელი პროცედურების ჩატარების დროსა და მოცულობას, რათა დამკვეთ მხარეს ჰქონდეს საფუძველი იმის აღიარებისთვის, რომ ჩასატარებელი პროცედურები მოცემული გარიგების მიზნის შესაფერისია.

გ43. გარკვეულ შემთხვევებში გარიგების პირობების შეთანხმება და შეთანხმებული პროცედურების ჩატარება ერთჯერადად და იზოლირებულად ხდება. სხვა შემთხვევაში, გარიგების პირობების შეთანხმება და შეთანხმებული პროცედურების ჩატარება წარმოადგენს იტერაციულ პროცესს, როდესაც შეთანხმებული პროცედურების ცვლილებების შეთანხმება ხდება გარიგების შესრულების პროცესში გამოვლენილი ახალი ინფორმაციის გათვალისწინებით. თუ ადრე შეთანხმებული პროცედურები შეცვლას საჭიროებს, პრაქტიკოსს 25-ე პუნქტის თანახმად

ევალუა შეცვლილი გარიგების პირობების შეთანხმება დამკვეთ მხარესთან. გარიგების პირობების შეცვლის დაფიქსირება შესაძლებელია სხვადასხვა ფორმით, მაგალითად, გარიგების წერილის განახლებით, არსებული გარიგების წერილისთვის დანართის დამატებით, ან რაიმე სხვა ფორმის დამადასტურებელი დოკუმენტის მეშვეობით.

განმეორებითი გარიგებები (იხ. 26-ე პუნქტი)

გ44. პრაქტიკოსს შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ განმეორებითი გარიგების დროს აღარ გაგზავნის გარიგების ახალ წერილს, ან სხვა ფორმის წერილობით შეთანხმებას. თუმცა, შემდეგი ფაქტორების არსებობა შესაძლოა იმაზე მიანიშნებდეს, რომ მიზანშეწონილია გარიგების პირობების გადახედვა და შესწორება, ან დამკვეთი მხარისთვის გარიგების არსებული პირობების შესხენება:

- ნიშანი იმისა, რომ დამკვეთ მხარეს არასწორად აქვს გაგებული შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების მიზანი, ან შეთანხმებული პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა;
- გარიგების პირობების შეცვლა ან განსაკუთრებული პირობების დამატება, მათ შორის ადრე შეთანხმებული პროცედურების შეცვლა;
- საკანონმდებლო, მარეგულირებელი ან სახელშეკრულებო მოთხოვნების შეცვლა, რომლებიც გავლენას ახდენს მოცემულ გარიგებაზე;
- დამკვეთი მხარის ხელმძღვანელობის ან მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების შემადგენლობის შეცვლა.

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარება (იხ. 28-ე პუნქტი)

გ45. გარკვეულ შემთხვევებში, პრაქტიკოსს შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ მოითხოვს ოფიციალური წერილობითი ინფორმაციის წარდგენას, მაგალითად:

- თუ შეთანხმებული პროცედურები მოიცავს გამოკითხვების ჩატარებას, პრაქტიკოსს შეუძლია ოფიციალური წერილობითი ინფორმაციის წარდგენის მოთხოვნა ისეთ პასუხებზე, რომლებიც სიტყვიერად მიიღო;
- თუ დამკვეთი მხარე არ არის პასუხისმგებელი მხარე, პრაქტიკოსს შეუძლია დამკვეთ მხარესთან შეათანხმოს, რომ პასუხისმგებელი მხარისგან ოფიციალური წერილობითი ინფორმაციის მოთხოვნას გაითვალისწინებს, როგორც ერთ-ერთ შეთანხმებულ პროცედურას.

პრაქტიკოსის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება (იხ. 29-ე პუნქტი)

გ46. პრაქტიკოსის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება შესაძლოა გულისხმობდეს ექსპერტის გამოყენებას შემდეგ საკითხებში დასახმარებლად:

- დამკვეთ მხარესთან ჩასატარებელი შეთანხმებული პროცედურების განხილვა. მაგალითად, იურისტმა შესაძლოა პრაქტიკოსს რჩევა მისცეს პროცედურის ფორმასთან დაკავშირებით, ხელშეკრულების სამართლებრივი ასპექტების გათვალისწინების მიზნით; ან
- ერთი ან რამდენიმე შეთანხმებული პროცედურის ჩატარება. მაგალითად, ქიმიკოსმა შეიძლება ჩაატაროს ერთ-ერთი შეთანხმებული პროცედურა, როგორცაა ტოქსინების დონის შემოწმება მარცვლეულის ნიმუშში.

გ47. პრაქტიკოსის ექსპერტი შესაძლოა იყოს პრაქტიკოსის მიერ დაქირავებული გარე ექსპერტი ან შიდა ექსპერტი, რომელიც ფირმის ნაწილია და, მაშასადამე, მასზე ვრცელდება ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემა. პრაქტიკოსს უფლება აქვს, დაეყრდნოს ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემას, თუ ფირმის ან სხვა მხარეების მიერ მოწოდებულ ინფორმაციაში

საპირისპირო რამ არ არის მითითებული. დაყრდნობის დონე დამოკიდებული იქნება კონკრეტულ გარემოებებზე და ამან შეიძლება გავლენა იქონიოს პრაქტიკოსის პროცედურების ხასიათზე, ვადებსა და მოცულობაზე ისეთ საკითხებთან მიმართებაში, როგორცაა:

- კომპეტენცია და შესაძლებლობები, რაც უზრუნველყოფილია პერსონალის შერჩევის/დაქირავების პოლიტიკისა და სწავლების/ტრენინგის პროგრამების მეშვეობით;
- პრაქტიკოსის მიერ პრაქტიკოსის ექსპერტის ობიექტურობის შეფასება;
- პრაქტიკოსის ექსპერტთან გაფორმებული შეთანხმება.

ფორმის ხარისხის კონტროლის სისტემაზე ამგვარი დაყრდნობა არ ამცირებს პრაქტიკოსის პასუხისმგებლობას წინამდებარე დმსს-ის მოთხოვნების შესრულებასთან მიმართებაში.

გ48. თუ პრაქტიკოსის ექსპერტი ატარებს ერთ ან რამდენიმე შეთანხმებულ პროცედურას, 29(ბ) პუნქტის მოთხოვნის შესაბამისად ექსპერტის სამუშაოს ხასიათის, მასშტაბისა და მიზნების შეთანხმება მოიცავს იმ პროცედურების ხასიათს, ვადებსა და მოცულობას, რომლებიც პრაქტიკოსის ექსპერტმა უნდა ჩაატაროს. 29(ბ) პუნქტით მოთხოვნილი საკითხების გარდა, პრაქტიკოსის ექსპერტთან გაფორმებულ პრაქტიკოსის შეთანხმებაში შესაძლოა მიზანშეწონილი იყოს შემდეგი საკითხების გათვალისწინებაც:

- ა) პრაქტიკოსისა და ამ ექსპერტის შესაბამისი ფუნქციები და პასუხისმგებლობა;
- ბ) პრაქტიკოსისა და ამ ექსპერტს შორის კომუნიკაციის ხასიათი, ვადები და დონე, მათ შორის ნებისმიერი ანგარიშის ფორმა, რომელიც ექსპერტმა უნდა წარმოადგინოს; და
- გ) პრაქტიკოსის ექსპერტის მიერ კონფიდენციალურობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვის საჭიროება.

გ49. გ47 პუნქტში მითითებულმა საკითხებმა შესაძლოა გავლენა იქონიოს პრაქტიკოსისა და პრაქტიკოსის ექსპერტს შორის შეთანხმების დეტალიზაციის დონესა და ფორმალობებზე, მათ შორის იმაზე, მიზანშეწონილია თუ არა შეთანხმების გაფორმება წერილობით. პრაქტიკოსისა და პრაქტიკოსის ექსპერტს შორის შეთანხმებას ხშირად გარიგების წერილის ფორმა აქვს.

გ50. როდესაც აუცილებელია პრაქტიკოსის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება, შესაძლოა მიზანშეწონილი იყოს 29-ე პუნქტით მოთხოვნილი ზოგიერთი პროცედურის ჩატარება გარიგებაზე ან გარიგების გაგრძელებაზე დათანხმების პროცედურების ჩატარების ეტაპზე.

შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში (იხ. 30-33-ე პუნქტები)

გ51. მე-2 დანართში მოცემულია შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების ანგარიშის საილუსტრაციო ნიმუშები.

განსახილველი საგანი, რომლის მიმართაც ტარდება შეთანხმებული პროცედურები (იხ. პუნქტი 30(გ))

გ52. გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად, პრაქტიკოსს, საჭიროებისამებრ, შეუძლია შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში განმარტოს, რომ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში არ ვრცელდება იმ განსახილველი საგნების გარდა სხვა ინფორმაციაზე, რომელთა მიმართაც ჩატარდა შეთანხმებული პროცედურები. მაგალითად, თუ პრაქტიკოსი დაქირავებული იყო შეთანხმებული პროცედურების ჩასატარებლად მოთხოვნების ანგარიშებსა და მარაგზე, პრაქტიკოსს შეუძლია შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში ჩართოს განცხადება იმის თაობაზე, რომ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში ეხება მხოლოდ ამ ანგარიშებს და არ ვრცელდება სუბიექტის მთლიან ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის მიზანი (იხ. პუნქტი 30(დ))

გ53. 30(დ) პუნქტით მოთხოვნილი განცხადების გარდა, პრაქტიკოსს შეუძლია მიზანშეწონილად მიიჩნიოს იმის მითითება, რომ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში განკუთვნილია მხოლოდ დამკვეთი მხარისა და გამიზნული მომხმარებლებისთვის. კონკრეტული იურისდიქციის კანონმდებლობის ან რეგულირების სისტემის მოთხოვნების გათვალისწინებით, ამის მიღწევა შესაძლებელი იქნება შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის გაგრძელების ან

გამოყენების შეზღუდვით. ზოგიერთ იურისდიქციაში, შესაძლოა ნებადართული იყოს შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის გამოყენების შეზღუდვა, მაგრამ არ შეიძლება მისი გავრცელების შეზღუდვა. სხვა იურისდიქციებში, შესაძლოა შესაძლებელი იყოს შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის გავრცელების შეზღუდვა, მაგრამ ნებადართული არ იყოს მისი გამოყენების შეზღუდვა.

- გ54. გადაწყვეტილების მიღებისას იმის თაობაზე, უნდა შეზღუდოს თუ არა შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის გავრცელება ან გამოყენება (თუ ამის გაკეთება ნებადართულია), პრაქტიკოსს შეუძლია მაგალითად შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინება:
- არსებობს გაზრდილი რისკი იმისა, რომ გამიზნული მომხმარებლების გარდა სხვა მომხმარებლები არასწორად გაიგებენ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების მიზანს ან აღმოჩენილ ფაქტებს;
  - შეთანხმებული პროცედურები განკუთვნილია მხოლოდ ისეთი გამიზნული მომხმარებლებისთვის, როგორცაა დამკვეთი მხარის ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები;
  - შეთანხმებული პროცედურები ან აღმოჩენილი ფაქტები მოიცავს კონფიდენციალურ ინფორმაციას.

შეთანხმებული პროცედურები და აღმოჩენილი ფაქტები (იხ. პუნქტები 30(ა)–30(პ))

- გ55. თუ პრაქტიკოსი ვერ შეძლებს შეთანხმებული პროცედურების ან აღმოჩენილი ფაქტების აღწერას ისე, რომ არ ჩართოს კონფიდენციალური ან სენსიტიური ინფორმაცია, პრაქტიკოსს შეუძლია განიხილოს:
- შიდა კონსულტაციის მიღების საკითხი (მაგალითად, ფირმის ან ქსელის ფირმის ფარგლებში);
  - გარე კონსულტაციის მიღების საკითხი (მაგალითად, შესაფერისი პროფესიული ორგანიზაციის ან სხვა პრაქტიკოსისგან); ან
  - იურიდიული კონსულტაციის გავლის საჭიროება,

რათა ნათელი წარმოდგენა შეიქმნას ამა თუ იმ კონკრეტული ქმედების მოსალოდნელ პროფესიულ ან სამართლებრივ შედეგებზე.

- გ56. შესაძლოა არსებობდეს ისეთი გარემოებები, როდესაც გამიზნული მომხმარებლების მიერ შეთანხმებული პროცედურებისა და აღმოჩენილი ფაქტების განხილვისთვის მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ არ ჩატარდა ან შეიცვალა ადრე შეთანხმებული პროცედურები, მაგალითად, იმ შემთხვევაში, როდესაც ზემოაღნიშნული პროცედურები დადგენილია კანონმდებლობით ან რეგულირების სისტემით. ასეთ შემთხვევაში, პრაქტიკოსს შეუძლია შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში მიუთითოს ის პროცედურები, რომლებიც შეთანხმებული იყო გარიგების თავდაპირველი პირობებით და შეიძლება ვერ ჩატარდა ან შეიცვალა, ასევე ახსნას ამის მიზეზები.
- გ57. პრაქტიკოსს შეუძლია მიუთითოს თარიღი, როდესაც შეთანხმებული პროცედურები შეთანხმდა გარიგების პირობებში.

პრაქტიკოსის ექსპერტის მითითება (იხ. 31-ე პუნქტი)

- გ58. ზოგ შემთხვევაში კანონმდებლობით შესაძლოა მოითხოვებოდეს შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში პრაქტიკოსის ექსპერტის მითითება, რომელმაც ჩატარა რომელიმე შეთანხმებული პროცედურა (ან პროცედურები). მაგალითად, ამგვარი მინიშნება შესაძლოა სავალდებულო იყოს სახელმწიფო სექტორში გამჭვირვალობის მიზნებისთვის. პრაქტიკოსმა ამის გაკეთება შესაძლოა მიზანშეწონილად მიიჩნიოს სხვა გარემოებებშიც, მაგალითად, როდესაც იგი პრაქტიკოსის ექსპერტს უთითებს იქ, სადაც აღწერს შეთანხმებულ პროცედურებს. მიუხედავად ამისა, მხოლოდ პრაქტიკოსს ეკისრება პასუხისმგებლობა აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში ჩართულ ინფორმაციაზე და ეს პასუხისმგებლობა არ მცირდება პრაქტიკოსის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენებით. ამგვარად,

როდესაც შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში მითითებულია პრაქტიკოსის ექსპერტი, მნიშვნელოვანია, ანგარიშის ტექსტის ფორმულირება არ ტოვებდეს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ პრაქტიკოსის პასუხისმგებლობა მცირდება პრაქტიკოსის ექსპერტის მითითების გამო.

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულება სხვა გარიგებასთან ერთად (იხ. 34-ე პუნქტი)

გ59. პრაქტიკოსს, შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებასთან ერთად, შესაძლოა სთხოვონ სხვა გარიგებების შესრულებაც, მაგალითად რეკომენდაციების მიცემა შეთანხმებული პროცედურების გარიგების შედეგების გათვალისწინებით. ამგვარი მოთხოვნები შეიძლება გაფორმდეს როგორც ერთი მოთხოვნა: შეთანხმებული პროცედურების ჩატარება და რეკომენდაციების მიცემა, ხოლო სხვადასხვა გარიგების პირობები შეიძლება ჩამოყალიბდეს ერთ გარიგების წერილში. გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად, 34-ე პუნქტით მოითხოვება, რომ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში ნათლად გამოირჩეოდეს სხვა გარიგებების შესახებ შედგენილი ანგარიშებისგან. მაგალითად, რეკომენდაციები შეიძლება:

- წარმოდგენილი იყოს შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშისგან განცალკევებულ დოკუმენტში; ან
- აისახოს დოკუმენტში, რომელიც მოიცავს როგორც შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშს, ისე რეკომენდაციებს, მაგრამ რეკომენდაციები ნათლად იყოს გამოცალკევებული შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშისგან, მაგალითად ასე: ამ დოკუმენტის სხვადასხვა განყოფილებაში იყოს წარმოდგენილი შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში და რეკომენდაციები.

დოკუმენტაცია (იხ. 35-ე პუნქტი)

გ60. დოკუმენტაცია ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის შესახებ შესაძლოა მოიცავდეს მაგალითად შემდეგი სახის ჩანაწერებს:

- განსახილველი საგნ(ებ)ის საიდენტიფიკაციო მახასიათებლები, რომლის (რომელთა) მიმართაც ტარდება შეთანხმებული პროცედურები. საიდენტიფიკაციო მახასიათებლები განსხვავებული იქნება შეთანხმებული პროცედურებისა და იმ განსახილველი საგნ(ებ)ის ხასიათისა და მიხედვით, რომლის (რომელთა) მიმართაც ტარდება შეთანხმებული პროცედურები. მაგალითად:
  - o შესყიდვების შეკვეთებთან დაკავშირებული პროცედურისთვის, პრაქტიკოსს შეუძლია მიუთითოს ის დოკუმენტები, რომლებიც შეარჩია მათი თარიღების მიხედვით და ასევე შესყიდვების შეკვეთების საიდენტიფიკაციო ინდივიდუალური ნომრები;
  - o ისეთი პროცედურისთვის, რომელიც საჭიროებს მოცემული გენერალური ერთობლიობიდან ყველა მუხლის შერჩევას, რომელიც აღემატება წინასწარ დადგენილ გარკვეულ სიდიდეს/თანხას, პრაქტიკოსს შეუძლია დოკუმენტაციაში ასახოს პროცედურის გამოყენების სფერო და მიუთითოს გენერალური ერთობლიობა (მაგალითად, გარკვეული პერიოდის საბუღალტრო ჟურნალიდან აღებული ყველა ბუღალტრული გატარება/ჟურნალის ჩანაწერი, რომლის თანხა აღემატება წინასწარ დადგენილ გარკვეულ სიდიდეს; ნამუშევარი დროის აღრიცხვის ყველა უწყისი, რომელშიც ნამუშევარი საათები რეგისტრირებულია წინასწარ განსაზღვრული თვეების განმავლობაში, ან ამა თუ იმ სიის ყოველი მეთე ელემენტი);
  - o ისეთი პროცედურისთვის, რომელიც საჭიროებს სუბიექტის კონკრეტული პერსონალის გამოკითხვების ჩატარებას, პრაქტიკოსს შეუძლია დოკუმენტებში ასახოს გამოკითხვების თარიღები, გამოკითხული პერსონალის სახელები, გვარები და თანამდებობა, ასევე კონკრეტული საკითხები, რომელთა გამოკვლევაც ჩატარდა;
  - o დაკვირვების პროცედურისთვის პრაქტიკოსს შეუძლია დოკუმენტებში ასახოს დასაკვირვებელი პროცესი ან საკითხი, შესაბამისი პირების ვინაობა, მათი პასუხისმგებლობა და ასევე სად და როდის ჩატარდა დაკვირვება;

- ვინ ჩაატარა შეთანხმებული პროცედურები და მათი ჩატარების თარიღი;
- ვინ განიხილა ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურები, ამგვარი მიმოხილვის ჩატარების თარიღი და მოცულობა.

1-ლი დანართი

(იხ. პუნქტი გ40)

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებისთვის შედგენილი წერილის საილუსტრაციო ნიმუში

ქვემოთ მოცემულია შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებისთვის შედგენილი წერილის ნიმუში, რომელშიც გათვალისწინებულია წინამდებარე დმსს-ის შესაფერისი მოთხოვნები და მითითებები. ეს წერილი არ არის სავალდებულო და ოფიციალური ნიმუში, არამედ მხოლოდ იმისთვისაა გამიზნული, რომ პრაქტიკოსებმა გამოიყენონ სახელმძღვანელოდ ამ დმსს-ში განხილული საკითხების გასათვალისწინებლად. ასეთი წერილები უნდა იცვლებოდეს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე ცალკეული გარიგებების მოთხოვნებისა და გარემოებების მიხედვით. წერილის ნიმუში შეეხება შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებას ერთი საანგარიშგებო პერიოდისთვის და აუცილებელია მისი ადაპტირება, როგორც მითითებულია წინამდებარე დმსს-ში, თუკი პრაქტიკოსს განზრახული ექნება ან მოსალოდნელია მისი გამოყენება განმეორებითი გარიგებისთვის. შეიძლება მიზანშეწონილი იყოს იურიდიული კონსულტაციის გავლა იმის დასადგენად, რამდენად შესაფერისია თქვენთვის ესა თუ ის შეთავაზებული წერილი.

ვის (დამკვეთი მხარე)

თქვენ გვთხოვთ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულება [xyz] პროდუქტების შესყიდვებთან დაკავშირებით. ამ წერილით ვადასტურებთ, რომ ჩვენთვის გასაგებია ჩვენი გარიგების პირობები, მიზნები, აგრეთვე ჩვენს მიერ შესასრულებელი მომსახურების ხასიათი და მასთან დაკავშირებული შეზღუდვები. გარიგება შესრულდება დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტის (დმსს) 4400-ის (გადასინჯული) - „გარიგებები შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე“ - შესაბამისად. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგების შესრულებისას, ჩვენ დავიცავთ [მიუთითეთ სათანადო ეთიკური მოთხოვნები]-ს, რომლებიც არ გვავალდებულებს, რომ ვიყოთ დამოუკიდებლები.

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგების შესრულება დმსს 4400-ის (გადასინჯული) მოთხოვნების შესაბამისად გულისხმობს, რომ ჩვენ ჩავატარებთ თქვენთან შეთანხმებულ პროცედურებს და აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ ინფორმაციას წარმოგიდგენთ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში. აღმოჩენილი ფაქტები არის ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურების ფაქტობრივი შედეგები. თქვენ [და სხვა მხარეები, შესაბამის შემთხვევაში] აღიარებთ, რომ ეს პროცედურები ჩვენი გარიგების მიზნის შესაფერისია. ჩვენ არანაირ განცხადებას არ ვაკეთებთ შეთანხმებული პროცედურების მიზანშეწონილობასთან დაკავშირებით. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება შესრულდება იმის საფუძველზე, რომ [პასუხისმგებელი მხარე]-ა პასუხისმგებელი განსახილველ საგანზე, რომლის მიმართაც ჩატარდება შეთანხმებული პროცედურები. ამასთან, შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე ჩვენი გარიგება არ არის მარწმუნებელი გარიგება. შესაბამისად, ჩვენ არ გამოვთქვამთ მოსაზრებას და არც არანაირ მარწმუნებელ დასკვნას ჩამოვყალიბებთ.

პროცედურები, რომლებსაც ჩვენ ჩავატარებთ, მხოლოდ იმისთვისაა გამიზნული, რომ დაგეხმაროთ იმის დადგენაში, [xyz] პროდუქტების შესყიდვები შეესაბამება თუ არა თქვენს შესყიდვების პოლიტიკას.⁷ შესაბამისად, ჩვენი ანგარიში განკუთვნილია მხოლოდ თქვენთვის და შესაძლოა არ გამოდგეს სხვა მიზნებისთვის.

ჩვენ შევთანხმდით, რომ ჩავატარებთ შემდეგ პროცედურებს და წარმოგიდგენთ ანგარიშს ჩვენი სამუშაოს შედეგად აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ:

7. ამ შემთხვევაში, დამკვეთი მხარე იმავდროულად გამიზნული მომხმარებელიც არის.

- ხელმძღვანელობისგან [პასუხისმგებელი მხარე] მოვიპოვებთ ყველა ხელშეკრულების სიას (შემდგომში „სია“), რომლებიც ხელმოწერილია [xyz] პროდუქტების შესყიდვებთან დაკავშირებით [20X1 წლის 1 იანვარი] – [20X1 წლის 31 დეკემბერი] პერიოდში და დავადგენთ ყველა ხელშეკრულებას, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება;
- ამ სიაში ჩვენ მიერ გამოვლენილი თითოეული ხელშეკრულებისთვის, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება, ხელშეკრულებას შევუდარებთ შემოთავაზებული ფასების განაცხადებს და დავადგენთ, თითოეული ხელშეკრულება შეუდარდა თუ არა სულ მცირე 3 მომწოდებლის მიერ შემოთავაზებულ ფასებს/განაცხადს, რომლებიც შეტანილი იყო [პასუხისმგებელი მხარე]-ის „წინასწარ შერჩეულ სავარაუდო მომწოდებლების სიაში“;
- ამ სიაში ჩვენ მიერ გამოვლენილი თითოეული ხელშეკრულებისთვის, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება, ხელმოწერილი ხელშეკრულების მიხედვით გადასახდელ თანხას შევუდარებთ [პასუხისმგებელი მხარე]-ის მიერ მეორე მხარისთვის მთლიანად გადახდილ თანხას და დავადგენთ, საბოლოო ჯამში გადახდილი თანხა ემთხვევა თუ არა ხელშეკრულებით შეთანხმებულ თანხას.

პროცედურებს ჩავატარებთ [თარიღი]-დან [თარიღი]-მდე პერიოდში.

შეთანხმებული პროცედურების შესახებ ჩვენი ანგარიში

ამ გარიგების ფარგლებში ჩვენ შევადგენთ ანგარიშს, სადაც აღწერილი იქნება შეთანხმებული პროცედურები და ჩატარებული პროცედურების შედეგად აღმოჩენილი ფაქტები [სათანადოდ მიუთითეთ/აღწერეთ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის სავარაუდო ფორმა და შინაარსი].

გთხოვთ ხელი მოაწეროთ და დაგვიბრუნოთ ამ წერილის თანდართული ასლი იმის დასტურად, რომ გესმით და ეთანხმებით ჩვენი გარიგების პირობებს, მათ შორის იმ კონკრეტულ პროცედურებს, რომელთა ჩატარებაზეც შეთანხმდით და ამასთან აღიარებთ, რომ ეს პროცედურები ჩვენი გარიგების მიზნის შესაფერისია.

[საჭიროებისდა მიხედვით, ჩართეთ სხვა ინფორმაცია, მათ შორის, ინფორმაცია მომსახურების ანაზღაურების, ანგარიშსწორების წესისა და სხვა სპეციფიკური პირობების შესახებ.]

[ფირმის სახელწოდება]

დადასტურებული და შეთანხმებულია [დამკვეთი მხარის დასახელება]-ის სახელით:

[ხელმოწერა]

[სახელი, გვარი, თანამდებობა]

[თარიღი]

შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშების საილუსტრაციო ნიმუშები

1-ლი ნიმუში

ამ საილუსტრაციო დანიშნულების შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის მიზნებისთვის იგულისხმება შემდეგი გარემოებების არსებობა:

- დამკვეთი მხარე არის ადრესატი და ერთადერთი გამიზნული მომხმარებელი. დამკვეთი მხარე არ არის პასუხისმგებელი მხარე. მაგალითად, მარეგულირებელი ორგანო არის დამკვეთი მხარეც და გამიზნული მომხმარებელიც, ხოლო პასუხისმგებელი მხარეა მარეგულირებლის დაქვემდებარებაში მყოფი სუბიექტი;
- არ გამოვლენილა განსხვავებები;
- პრაქტიკოსს არ დაუქირავებია პრაქტიკოსის ექსპერტი შეთანხმებული პროცედურების ჩასატარებლად;
- ანგარიშის გამოყენება ან გავრცელება შეზღუდული არ არის;
- არ არსებობს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული ისეთი მოთხოვნები, რომელთა დაცვაც პრაქტიკოსს ევალება;
- მე-3 პროცედურაში განსხვავებების ინფორმირებისთვის დამკვეთ მხარესთან შეთანხმებულია ზღვარი \$100-ის ოდენობის.

შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში [XYZ] პროდუქტების შესყიდვების შესახებ

ვის [ადრესატი]

ამ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის მიზანი

ჩვენი ანგარიში მხოლოდ იმისთვისაა გამიზნული, რომ დავხმარდეთ [პასუხისმგებელი მხარე]-ს იმის დადგენაში, [xyz] პროდუქტების შესყიდვები შეესაბამება თუ არა მის შესყიდვების პოლიტიკას, ამიტომ შესაძლოა არ გამოდგეს სხვა მიზნებისთვის.

დამკვეთი მხარისა და პასუხისმგებელი მხარის პასუხისმგებლობა

[დამკვეთი მხარე]-მ აღიარა, რომ შეთანხმებული პროცედურები ამ გარიგების მიზნის შესაფერისია.

[პასუხისმგებელი მხარე], რომელიც [დამკვეთი მხარე]-მ განსაზღვრა, არის პასუხისმგებელი იმ განსახილველ საგანზე, რომლის მიმართაც ჩავატარეთ შეთანხმებული პროცედურები.

პრაქტიკოსის პასუხისმგებლობა

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება შევასრულეთ დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტის (დმსს) 4400-ის (გადასინჯული) – „გარიგებები შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე“ – შესაბამისად. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება გულისხმობს, რომ ჩვენ ვატარებთ [დამკვეთი მხარე]-თან შეთანხმებულ პროცედურებს და ანგარიშში წარმოვადგენთ ინფორმაციას აღმოჩენილი ფაქტების, ანუ ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურების ფაქტობრივი შედეგების შესახებ. ჩვენ არანაირ განცხადებას არ ვაკეთებთ შეთანხმებული პროცედურების შესაბამისობასთან დაკავშირებით.

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე ჩვენი გარიგება არ არის მარწმუნებელი გარიგება. შესაბამისად, ჩვენ არ გამოვთქვამთ მოსაზრებას და არც არანაირ მარწმუნებელ დასკვნას ჩამოვყალიბებთ.

თუ ჩვენ დამატებით სხვა პროცედურებსაც ჩავატარებდით, შესაძლოა ჩვენს ყურადღებას მიიპყრობდა სხვა საკითხებიც, რომელთა შესახებაც ანგარიშში წარმოვადგენდით ინფორმაციას.

პროფესიული ეთიკა და ხარისხის კონტროლი

ჩვენ დავიცავით [მიუთითეთ სათანადო ეთიკური მოთხოვნები]-ის ეთიკური მოთხოვნები. ამ გარიგების მიზნებისთვის, არ არსებობს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული ისეთი მოთხოვნები, რომელთა დაცვაც ჩვენ გვევალება.

ჩვენი ფირმა იყენებს ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტს (ხკსს) 1-ს– „ხარისხის კონტროლი ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და მიმოხილვას და სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“. შესაბამისად, ფირმაში მოქმედებს ხარისხის კონტროლის სრულყოფილი სისტემა, მათ შორის დამტკიცებული დოკუმენტურად გაფორმებული პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც ეხება ეთიკური მოთხოვნების, პროფესიული სტანდარტებისა და მოქმედი სამართლებრივი და მარეგულირებელი მოთხოვნების დაცვას.

პროცედურები და აღმოჩენილი ფაქტები

ჩვენ [XYZ] პროდუქტების შესყიდვებთან დაკავშირებით ჩავატარეთ ქვემოთ აღწერილი პროცედურები, რომლებიც შეთანხმებული იყო [დამკვეთი მხარე]-თან.

	პროცედურები	აღმოჩენილი ფაქტები
1.	ხელმძღვანელობისგან [პასუხისმგებელი მხარე] ყველა ხელშეკრულების სიის (შემდგომში „სია“) მოპოვება, რომლებიც ხელმოწერილია [xyz] პროდუქტების შესყიდვებთან დაკავშირებით [20X1 წლის 1 იანვარი] – [20X1 წლის 31 დეკემბერი] პერიოდში და ყველა ისეთი ხელშეკრულების დადგენა, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება.	ჩვენ ხელმძღვანელობისგან მოვიპოვეთ ყველა ხელშეკრულების სია (შემდგომში „სია“), რომლებიც ხელმოწერილია [xyz] პროდუქტების შესყიდვებთან დაკავშირებით [20X1 წლის 1 იანვარი] – [20X1 წლის 31 დეკემბერი] პერიოდში და გამოვავლინეთ ყველა ხელშეკრულება, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატებოდა. სიაში არსებული 125 ხელშეკრულებიდან, ჩვენ გამოვავლინეთ 37 ხელშეკრულება, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება.
2.	ამ სიაში ჩვენ მიერ გამოვლენილი თითოეული ხელშეკრულებისთვის, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება – ხელშეკრულების შედარება შემოთავაზებული ფასების განაცხადებთან და იმის დადგენა, თითოეული ხელშეკრულება შეუდარდა თუ არა სულ მცირე 3 მომწოდებლის მიერ შემოთავაზებულ ფასების განაცხადს, რომლებიც შეტანილი იყო [პასუხისმგებელი მხარე]-ის „წინასწარ შერჩეულ სავარაუდო მომწოდებლების სიაში“.	ჩვენ გავეცანით შემოთავაზებული ფასების განაცხადებს, რომლებიც დაკავშირებული იყო ამ 37 ხელშეკრულებასთან, რომელთა ღირებულება აღემატებოდა \$25,000-ს. ჩვენ დავადგინეთ, რომ ყველა ეს 37 ხელშეკრულება შეუდარდა სულ მცირე 3 მომწოდებლის მიერ შემოთავაზებულ ფასების განაცხადს, რომლებიც შეტანილი იყო [პასუხისმგებელი მხარე]-ის „წინასწარ შერჩეულ სავარაუდო მომწოდებლების სიაში“.

3.	<p>ამ სიაში ჩვენ მიერ გამოვლენილი თითოეული ხელშეკრულებისთვის, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება – ხელმოწერილი ხელშეკრულების მიხედვით გადასახდელი თანხის შედარება [პასუხისმგებელი მხარე]-ის მიერ მომწოდებლისთვის მთლიანად გადახდილ თანხასთან და იმის დადგენა, საბოლოო ჯამში გადახდილი თანხა ემთხვევა თუ არა ხელშეკრულებით შეთანხმებულ თანხას.</p>	<p>ჩვენ მოვიპოვეთ 37 ხელმოწერილი ხელშეკრულება, რომელთა ღირებულება \$25,000-ს აღემატებოდა სიაში და ხელშეკრულებების მიხედვით გადასახდელი თანხები შევუდარეთ [პასუხისმგებელი მხარე]-ის მიერ მომწოდებლისთვის მთლიანად გადახდილ თანხას.</p> <p>ჩვენ გამოვავლინეთ, რომ ყოველგვარი გამოწვევის გარეშე, ყველა ამ 37 ხელშეკრულების მიხედვით [პასუხისმგებელი მხარე]-ის მიერ მომწოდებლისთვის მთლიანად გადახდილ თანხას და შეთანხმებულ თანხებს, შორის განსხვავება არ სცილდება შეთანხმებულ ზღვარს, \$100-ს.</p>
----	---	---

[პრაქტიკოსის ხელმოწერა]

[პრაქტიკოსის ანგარიშის თარიღი]

[პრაქტიკოსის მისამართი]

მე-2 ნიმუში

ამ საილუსტრაციო დანიშნულების შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის მიზნებისთვის იგულისხმება შემდეგი გარემოებების არსებობა:

- დამკვეთი მხარეა პასუხისმგებელი მხარე. დამკვეთი მხარის გარდა ადრესატია სხვა გამიზნული მომხმარებელიც. მაგალითად, მარეგულირებელი ორგანო არის გამიზნული მომხმარებელი, ხოლო მარეგულირებლის დაქვემდებარებაში მყოფი სუბიექტი არის დამკვეთი მხარეც და პასუხისმგებელი მხარეც;
- გამოვლენილია განსხვავებები;
- პრაქტიკოსმა ერთ-ერთი შეთანხმებული პროცედურის ჩასატარებლად დაიქირავა პრაქტიკოსის ექსპერტი და შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში მითითებულია ამ ექსპერტის მონაწილეობის შესახებ;
- ანგარიშის გამოყენება და გავრცელება შეზღუდულია;
- პრაქტიკოსი არის დამკვეთი მხარის (რომელიც ამავე დროს პასუხისმგებელი მხარეც არის) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორი. პრაქტიკოსმა დამკვეთ მხარესთან შეთანხმდა, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგების მიზნებისთვის მიზანშეწონილია პრაქტიკოსის მიერ დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა, რომლებიც განკუთვნილია ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის. პრაქტიკოსმა შეთანხმდა, რომ შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე მოცემული გარიგების მიზნებისთვის, გარიგების პირობებში იქნებოდა გათვალისწინებული პრაქტიკოსის მიერ დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა, რომლებიც განკუთვნილია ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის;
- პრაქტიკოსმა შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშში მიუთითა თარიღი, როდესაც შეთანხმებული პროცედურები შეთანხმდა გარიგების პირობებში.

შეთანხმებული პროცედურების ანგარიში [XYZ] პროდუქტების შესყიდვების შესახებ

ვის [ადრესატი]

ამ შეთანხმებული პროცედურების ანგარიშის მიზანი და ანგარიშის გამოყენებისა და გავრცელების შეზღუდვა

ჩვენი ანგარიში მხოლოდ იმისთვისაა გამიზნული, რომ დავეხმაროთ [გამიზნული მომხმარებელი]-ს იმის დადგენაში, [დამკვეთი მხარე]-ის [xyz] პროდუქტების შესყიდვები შეესაბამება თუ არა [გამიზნული მომხმარებელი]-ის შესყიდვების პოლიტიკას და ამიტომ შესაძლოა არ გამოდგეს სხვა მიზნებისთვის. ეს ანგარიში განკუთვნილია მხოლოდ [დამკვეთი მხარე]-ისა და [გამიზნული მომხმარებელი]-თვის და არ უნდა გამოიყენონ სხვა მხარეებმა და არც უნდა გავრცელდეს სხვა მხარეებზე.

დამკვეთი მხარის პასუხისმგებლობა

[დამკვეთი მხარე]-მ აღიარა, რომ შეთანხმებული პროცედურები ამ გარიგების მიზნის შესაფერისია.

[დამკვეთი მხარე (რომელიც ამავე დროს პასუხისმგებელი მხარეც არის)], არის პასუხისმგებელი იმ განსახილველ საგანზე, რომლის მიმართაც ჩავატარეთ შეთანხმებული პროცედურები.

პრაქტიკოსის პასუხისმგებლობა

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება შევასრულეთ დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტის (დმსს) 4400-ის (გადასინჯული) – „გარიგებები შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე“ – შესაბამისად. შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგება გულისხმობს, რომ ჩვენ ვატარებთ [დამკვეთი მხარე]-თან შეთანხმებულ პროცედურებს და ანგარიშში წარმოვადგენთ ინფორმაციას აღმოჩენილი ფაქტების ანუ ჩატარებული შეთანხმებული პროცედურების ფაქტობრივი შედეგების შესახებ. ჩვენ არანაირ განცხადებას არ ვაკეთებთ შეთანხმებული პროცედურების მიზანეწონილობასთან დაკავშირებით.

შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე ჩვენი გარიგება არ არის მარწმუნებელი გარიგება. შესაბამისად, ჩვენ არ გამოვთქვამთ მოსაზრებას და არც არანაირ მარწმუნებელ დასკვნას ჩამოვაცალიებთ.

თუ ჩვენ დამატებით სხვა პროცედურებსაც ჩავატარებდით, შესაძლოა ჩვენს ყურადღებას მიიპყრობდა სხვა საკითხებიც, რომელთა შესახებაც ანგარიშში წარმოვადგენდით ინფორმაციას.

პროფესიული ეთიკა და ხარისხის კონტროლი

ჩვენ დავიცავით [მიუთითეთ სათანადო ეთიკური მოთხოვნები]-ის ეთიკური მოთხოვნები და დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნები [მიუთითეთ დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული სათანადო მოთხოვნები]-ის შესაბამისად.⁸

ჩვენი ფირმა იყენებს ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტს (ხკსს) 1-ს– „ხარისხის კონტროლი ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და მიმოხილვას და სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“. შესაბამისად, ფირმაში მოქმედებს ხარისხის კონტროლის სრულყოფილი სისტემა, მათ შორის დამტკიცებული დოკუმენტურად გაფორმებული პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც ეხება ეთიკური მოთხოვნების, პროფესიული სტანდარტებისა და მოქმედი სამართლებრივი და მარეგულირებელი მოთხოვნების დაცვას.

პროცედურები და აღმოჩენილი ფაქტები

ჩვენ [XYZ] პროდუქტების შესყიდვებთან დაკავშირებით ჩავატარეთ ქვემოთ აღწერილი პროცედურები, რომლებიც შეთანხმებული იყო [დამკვეთი მხარე]-თან [მიუთითეთ თარიღი] გარიგების პირობებში.

	პროცედურები	აღმოჩენილი ფაქტები
1.	ხელმძღვანელობისგან [დამკვეთი მხარე] ყველა ხელშეკრულების სიის (შემდგომში „სია“) მოპოვება, რომლებიც ხელმოწერილია [xyz] პროდუქტების შესყიდვებთან დაკავშირებით [20X1 წლის 1 იანვარი] – [20X1 წლის 31 დეკემბერი] პერიოდში და ყველა ისეთი ხელშეკრულების დადგენა, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება.	ჩვენ ხელმძღვანელობისგან მოვიპოვეთ ყველა ხელშეკრულების სია, რომლებიც ხელმოწერილია [xyz] პროდუქტების შესყიდვებთან დაკავშირებით [20X1 წლის 1 იანვარი] – [20X1 წლის 31 დეკემბერი] პერიოდში. სიაში არსებული 125 ხელშეკრულებიდან, ჩვენ გამოვავლინეთ 37 ხელშეკრულება, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება.

8. მაგალითად, თუ ბესსს-ის კოდექსი არის სათანადო ეთიკური მოთხოვნები და ბესსს-ის კოდექსის 4ა ნაწილი – დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული სათანადო მოთხოვნები, მაშინ ეს წინადადება შეიძლება ასე ჩამოყალიბდეს: „ჩვენ დავიცავით ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები) ეთიკური მოთხოვნები და ბესსს-ის კოდექსის 4ა ნაწილში განსაზღვრული, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნები“.

	პროცედურები	აღმოჩენილი ფაქტები
2.	<p>ამ სიაში ჩვენ მიერ გამოვლენილი თითოეული ხელშეკრულებისთვის, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება – ხელშეკრულების შედარება შემოთავაზებულ ფასების განაცხადებთან და იმის დადგენა, თითოეული ხელშეკრულება შეუდარდა თუ არა სულ მცირე 3 მომწოდებლის მიერ შემოთავაზებულ ფასების განაცხადს, რომლებიც შეტანილი იყო [დამკვეთი მხარე]-ის „წინასწარ შერჩეულ სავარაუდო მომწოდებლების სიაში“. ფასების იმ განაცხადებისთვის, რომლებიც წარმოდგენილი იყო [უცხო ენა]-ზე – შემოთავაზებული ფასების ჩანაწერების თარგმნა მთარგმნელის დახმარებით, რომელიც პრაქტიკოსმა მანამდე დაიქირავა, სანამ შედარებას დაიწყებდით.</p>	<p>ჩვენ გავეცანით შემოთავაზებული ფასების განაცხადებს, რომლებიც დაკავშირებული იყო 37 ხელშეკრულებასთან, რომელთა ღირებულება \$25,000-ს აღემატებოდა. ამ 37 ხელშეკრულებასთან დაკავშირებული შემოთავაზებული ფასების განაცხადიდან, 5 განაცხადი წარმოდგენილი იყო [უცხო ენა]-ზე. ჩვენ დაეჭირავეთ მთარგმნელი, რათა დაგვხმარებოდა ამ 5 განაცხადის თარგმნაში.</p> <p>ჩვენ გამოვავლინეთ, რომ ამ 37 ხელშეკრულებიდან 36 ხელშეკრულება შეუდარდა სულ მცირე 3 მომწოდებლის მიერ შემოთავაზებულ ფასების განაცხადს, რომლებიც შეტანილი იყო [დამკვეთი მხარე]-ის „წინასწარ შერჩეულ სავარაუდო მომწოდებლების სიაში“.</p> <p>გარდა ამისა, აღმოვაჩინეთ, რომ ტენდერში მონაწილეობა არ მიუღია 1 ხელშეკრულებას, რომლის ღირებულება იყო \$65,000. ხელმძღვანელობის განაცხადების თანახმად, ამ ხელშეკრულებას ტენდერში მონაწილეობა არ მიუღია იმის გამო, რომ უკიდურესად შეზღუდული იყო სახელშეკრულებო ვადა.</p> <p>შემოთავაზებული ფასების ჩანაწერების თარგმნაში ჩვენს დასახმარებლად მთარგმნელის დაქირავება არ ამცირებს ჩვენს პასუხისმგებლობას შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებასა და აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ ანგარიშში წარმოდგენილ ინფორმაციაზე.</p>
3.	<p>ამ სიაში ჩვენ მიერ გამოვლენილი თითოეული ხელშეკრულებისთვის, რომლის ღირებულება \$25,000-ს აღემატება – ხელმოწერილი ხელშეკრულების მიხედვით გადასახდელი თანხის შედარება [დამკვეთი მხარე]-ის მიერ მომწოდებლისთვის მთლიანად გადახდილ თანხასთან და იმის დადგენა, საბოლოო ჯამში გადახდილი თანხა ემთხვევა თუ არა ხელშეკრულებით შეთანხმებულ თანხას.</p>	<p>ჩვენ მოვიპოვეთ 37 ხელმოწერილი ხელშეკრულება, რომელთა ღირებულება \$25,000-ს აღემატებოდა სიაში და ხელშეკრულებების მიხედვით გადასახდელი თანხები შევუდარეთ [დამკვეთი მხარე]-ის მიერ მომწოდებლისთვის მთლიანად გადახდილ თანხას.</p> <p>ჩვენ აღმოვაჩინეთ, რომ 37 ხელშეკრულებიდან 26 ხელშეკრულებისთვის ხელმოწერილი ხელშეკრულებების მიხედვით გადასახდელი თანხები განსხვავდება [დამკვეთი მხარე]-ის მიერ მომწოდებლისთვის მთლიანად გადახდილი თანხისგან. ყველა ამ შემთხვევასთან დაკავშირებით ხელმძღვანელობამ განაცხადა, რომ თანხებს შორის განსხვავება გამიზნული იყო [მიუთითეთ იურისდიქცია]-ში ბრუნვის გადასახადის 1%-ით ზრდის გასათვალისწინებლად, რომელიც ძალაში შევიდა 20X1 წლის სექტემბერში.</p>

[პრაქტიკოსის ხელმოწერა]

[პრაქტიკოსის ანგარიშის თარიღი]

[პრაქტიკოსის მისამართი]

ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაცია® ანუ IFAC® ხელს უწყობს IAASB-ს ორგანიზაციული სტრუქტურისა და იმ პროცესების განხორციელების მხარდაჭერას, რომელსაც ეფუძნება IAASB-ს საქმიანობა.

IAASB და IFAC პასუხს არ აგებენ იმ ზარალზე, რომელიც განიცადა პირმა, წინამდებარე გამოცემაში გამოყენებული მასალის საფუძველზე მოქმედების ან თავის შეკავების შედეგად, მიუხედავად იმისა, რითი იყო გამოწვეული ეს ზარალი, დაუდევრობით თუ სხვა მიზეზით.

International Standards on Auditing (აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Assurance Engagements (მარწმუნებელი გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Review Engagements (მიმოხილვის გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Related Services (აუდიტთან დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Quality Control (ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტებს), International Auditing Practice Notes (აუდიტის საერთაშორისო პრაქტიკის შენიშვნებს), განსახილველ პროექტებს, საკონსულტაციო დოკუმენტებსა და IAASB-ს სხვა პუბლიკაციებს გამოსცემს IFAC და საავტორო უფლებაც IFAC-ს ეკუთვნის.

საავტორო უფლება © 2021 წლის აპრილი, ეკუთვნის IFAC-ს. ყველა უფლება დაცულია. პირადი ან არაკომერციული სარგებლობისთვის (ე.ი. პროფესიული ან კვლევის მიზნებისთვის) შესაძლებელია ამ სახელმძღვანელოს ორიგინალური ვერსიის უფასოდ გადმოწერა, ან ყიდვა www.iaasb.org ვებგვერდის მეშვეობით. ამ დოკუმენტის თარგმნის, გამრავლების, შენახვის, გადაცემის ან სხვა ანალოგიური წესით გამოყენებისთვის აუცილებელია IFAC-ის წერილობითი ნებართვა.

The 'International Auditing and Assurance Standards Board', 'International Standards on Auditing', 'International Standards on Assurance Engagements', 'International Standards on Review Engagements', 'International Standards on Related Services', 'International Standards on Quality Control', 'International Auditing Practice Notes', 'IAASB', 'ISA', 'ISAE', 'ISRE', 'ISRS', 'ISQC', 'IAPN' და ლოგო IAASB IFAC-ის სავაჭრო ნიშნებია, ან IFAC-ის რეგისტრირებული სავაჭრო და მომსახურების ნიშნებია აშშ-სა და სხვა ქვეყნებში.

საავტორო უფლების, სავაჭრო ნიშნებისა და ნებართვის შესახებ ინფორმაციის მისაღებად გთხოვთ მიმართოთ permissions ან დაგვიკავშირდეთ permissions@ifac.org.

529 Fifth Avenue, New York, NY 10017

T+1(212) 286-9344 F+1(212) 286-9570

www.iaasb.org

ISBN: 978-1-60815-498-2